

Lovforslag nr. L 191. Fremsat den 25. januar 1989 af industriministeren (Nils Wilhjem)

## Forslag

til

# Konkurrencelov

### Kapitel 1

#### *Lovens formål og område*

§ 1. Loven har til formål at fremme effektiviteten i produktion og omsætning af varer og tjenesteydelser m.v. ved størst mulig gennemsigtighed vedrørende konkurrenceforhold og ved foranstaltninger imod skadelige virkninger af konkurrencebegrænsninger. I forbindelse med den stigende internationalisering tilsigtes her ved en effektivitetsbetinget udvikling af erhvervsstrukturen.

#### § 2. Loven omfatter:

- 1) Erhvervsvirksomheder og sammenslutninger af erhvervsdrivende. §§ 11–14 gælder ikke for erhvervsvirksomhed, hvis udøvelse i henhold til særlig hjemmel bestemmes eller godkendes af det offentlige, i det omfang, det pågældende forhold er offentligt reguleret.
- 2) Erhvervsvirksomhed udøvet af stats- eller kommunalforvaltningen, og som består i at udbyde eller efterspørge varer eller tjenesteydelser m.v., som har betydning for konkurrencen i erhvervslivet. §§ 11–14 gælder ikke for sådan erhvervsvirksomhed.

§ 3. Loven omfatter ikke løn- og arbejdsforhold. Konkurrencerådet kan dog til brug ved administrationen af loven kræve oplysninger af organisationer og virksomheder om løn- og arbejdsforhold.

### Kapitel 2

#### *Konkurrencerådet*

§ 4. Loven administreres af Konkurrencerådet.

*Stk. 2.* Konkurrencerådet består af en formand og 14 medlemmer, som udnævnes af industriministeren for en periode af 4 år. Rådet skal omfatte et alsidigt kendskab til erhvervsforhold, herunder juridiske, økonomiske, finansielle og forbrugermæssige forhold. Formanden og 7 af rådets medlemmer skal være uafhængige af erhvervsinteresser.

*Stk. 3.* Erhvervs- og Selskabsstyrelsen varetager rådets sekretariatsopgaver.

*Stk. 4.* Industriministeren fastsætter nærmere regler om rådets virksomhed.

### Kapitel 3

#### *Gennemsigtighed*

§ 5. Aftaler og vedtagelser, hvorved der udøves eller vil kunne udøves dominerende indflydelse på et markedsområde, skal anmeldes til Konkurrencerådet inden 14 dage efter, at den pågældende aftale eller vedtagelse er truffet.

*Stk. 2.* Ændringer i forhold, hvorom anmeldelse er sket, skal ligeledes anmeldes inden 14 dage.

*Stk. 3.* Konkurrencerådet fastsætter nærmere regler om anmeldelse.

§ 6. Konkurrencerådet kan kræve alle oplysninger, herunder regnskaber, regnskabsmateriale, udskrift af bøger, andre forretningspapirer og elektronisk lagrede data, som skønnes nødvendige for dets virksomhed eller til afgørelse af, om et forhold er omfattet af lovens bestemmelser.

§ 7. Hvor konkurrencen ikke er tilstrækkeligt virksom, eller hvor der af andre særlige grunde

## F. t. Konkurrence Lov

er behov for at følge konkurrenceforholdene, kan Konkurrencerådet:

- 1) for en periode af op til to år ad gangen pålægge en virksomhed eller sammenslutning m.v. indenfor en nærmere fastsat frist løbende at indberette nærmere angivne arter af oplysninger om priser, avancer, rabatter, bonus, forretningsbetingelser, finansielle og organisatoriske forbindelser m.v.,
- 2) fastsætte regler om fakturering og anden dokumentation for prisberegningen.

§ 8. Konkurrencerådet skal foretage og offentliggøre undersøgelser, der er egnet til at fremme gennemsigtighed vedrørende konkurrenceforhold, jf. dog § 10, stk. 2.

*Stk. 2.* Virksomheder eller sammenslutninger m.v., omfattet af en undersøgelse, skal gøres bekendt med undersøgelsen før dens offentliggørelse.

*Stk. 3.* Virksomhedens eller sammenslutningens m.v. eventuelle bemærkninger skal efter anmodning offentliggøres sammen med undersøgelsen, hvis bemærkningerne er fremsat til rådet senest 30 dage efter undersøgelsens modtagelse.

§ 9. Konkurrencerådet kan offentliggøre oplysninger om priser, rabatter og bonus m.v., jf. dog § 10, stk. 2.

§ 10. § 12, stk. 1, nr. 2, i lov om offentlighed i forvaltningen gælder ikke ved behandling af anmodning om aktindsigt i sager, som er omfattet af denne lov, medmindre anmodningen angår oplysninger om tekniske forhold, herunder forskning, produktionsmåder og produkter.

*Stk. 2.* Hvor en virksomhed eller sammenslutning m.v. vil kunne lide væsentlig økonomisk skade, kan rådet under særlige omstændigheder bestemme, at andre oplysninger end nævnt i stk. 1, ikke må udleveres eller gøres offentligt tilgængelige.

*Stk. 3.* Den, der skal afgive oplysninger efter §§ 5, 6 og 7, nr. 1, kan over for rådets formand begære, at oplysninger, som i medfør af stk. 1 og 2 ikke må udleveres eller gøres offentligt tilgængelige, heller ikke må afgives over for rådets medlemmer. Formanden afgør endeligt, i hvilket omfang og i hvilken form oplysningerne bør afgives.

## Kapitel 4

*Foranstaltninger imod skadelige virkninger af konkurrencebegrænsninger*

§ 11. Finder Konkurrencerådet, at der på et markedsområde foreligger en konkurrencebegrænsning, der medfører eller vil kunne medføre skadelige virkninger for effektiviteten i produktion og omsætning af varer eller tjenesteydelser m.v., kan rådet søge de skadelige virkninger bragt til ophør ved forhandling.

*Stk. 2.* Konkurrencerådet skal afvise at behandle sager, der efter lovens formål skønnes at være af mindre betydning.

§ 12. Kan de skadelige virkninger, der er nævnt i § 11, stk. 1, ikke bringes til ophør ved forhandling, udsteder rådet påbud, som kan omfatte hel eller delvis ophævelse af aftaler, vedtagelser, bestemmelser og forretningsbetingelser.

*Stk. 2.* Kan de skadelige virkninger ikke bringes til ophør ved påbud efter stk. 1, kan rådet udstede påbud til en eller flere af de pågældende virksomheder om at sælge til nærmere angivne købere på virksomhedens sædvanligt gældende vilkår for tilsvarende salg. Virksomheden kan dog altid kræve kontant betaling eller betryggende sikkerhed.

§ 13. Medfører en konkurrencebegrænsning som omtalt i § 11, stk. 1, at en pris eller en avance klart overstiger, hvad der såvel med hensyn til størrelse som varighed ville kunne opnås på et marked med virksom konkurrence, og kan denne følge ikke bringes til ophør på anden måde, fastsætter rådet for en periode på op til et år ad gangen for bestemte varer og tjenesteydelser m.v., virksomheder eller sammenslutninger m.v. bestemmelse om:

- 1) at angivne priser eller avancer ikke må overskrides, eller
- 2) at der ved beregningen af priser og avancer skal anvendes bestemte kalkulationsregler.

*Stk. 2.* Bedømmelsen af en pris eller en avance skal foretages på grundlag af forholdene i virksomheder, der drives på en teknisk og kommercielt hensigtsmæssig måde. Ved fastsættelse af en pris for en vare eller tjenesteydelse m.v. skal virksomheden have dækning for nødvendige omkostninger samt en avance under hensyn til risikoen ved varens eller tjenesteydelsens m.v. fremstilling og salg.

*Stk. 3.* Konkurrencerådet kan ved fastsættelse af højestepriser eller -avancer, hvor vægtige hensyn, herunder til forsknings- og udviklingsintensive produktionsområder, taler derfor, fravige de principper, der følger af stk. 2.

§ 14. Virksomheder eller sammenslutninger m.v. må ikke aftale, vedtage, bestemme eller på anden måde betinge sig, at der ved videresalg i efterfølgende omsætningsled skal overholdes mindstepriser eller -avancer, medmindre Konkurrencerådet har godkendt de pågældende aftaler m.v. Godkendelse kan gives, når vægtige grunde taler herfor.

*Stk. 2.* Ved tilkendegivelse af vejledende videresalgspriser skal det fremgå, at prisen er vejledende.

§ 15. Om virksomhed, som efter § 2, nr. 1, 2. pkt., og nr. 2, ikke er omfattet af §§ 11–14, kan Konkurrencerådet rette henvendelse til vedkommende offentlige myndighed og påpege mulige skadelige virkninger for konkurrencen. Henvendelsen offentliggøres.

## Kapitel 5

### Anke

§ 16. Konkurrencerådets afgørelser efter loven kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed end Konkurrenceankenævnet og kan ikke indbringes for domstolene, før ankenævnets afgørelse foreligger.

§ 17. Konkurrenceankenævnet består af en formand, som skal opfylde betingelserne for at være højesteretsdommer, samt to andre medlemmer, som skal have henholdsvis økonomisk og juridisk sagkundskab.

*Stk. 2.* Formanden og medlemmerne udpeges af industriministeren. De skal være uafhængige af erhvervsinteresser. Hvervet ophører med udgangen af den måned, hvori vedkommende fylder 65 år.

*Stk. 3.* Industriministeren fastsætter nærmere regler for ankenævnets virksomhed, herunder regler om gebyr for indbringelse af afgørelser for ankenævnet.

§ 18. Afgørelser truffet efter § 2, § 3, 1. pkt., § 5, stk. 1 og 2, § 7, § 10, stk. 1 og 2, § 11, stk. 1, om optagelse af forhandling, § 12, § 13 og § 14 kan påklages til ankenævnet af:

1) den, afgørelsen retter sig til og

2) den, som i øvrigt har individuel, væsentlig interesse i sagen.

*Stk. 2.* Klage til ankenævnet indgives senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Når særlige grunde taler derfor, kan ankenævnet se bort fra overskridelse af klagefristen.

*Stk. 3.* Klage over afgørelse truffet efter § 10, stk. 1 og 2, har opsættende virkning. Klage over andre afgørelser kan af rådet eller ankenævnet tillægges opsættende virkning.

*Stk. 4.* Ankenævnets afgørelse kan indbringes for Landsretten senest 8 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Har ankenævnet ændret rådets afgørelse, har rådet en tilsvarende adgang til at indbringe afgørelsen for Landsretten. Finder indbringelse ikke sted inden for fristen, er ankenævnets afgørelse endelig.

## Kapitel 6

### Straffebestemmelser, øvrige beføjelser

§ 19. Undlader nogen rettidigt til Konkurrencerådet at anmelde, give oplysninger eller indberette i henhold til §§ 5, 6 og 7, kan rådet som tvangsmiddel pålægge de pågældende daglige eller ugentlige bøder, der kan inddrives ved udpantning.

§ 20. Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der forsætligt eller groft uagtsomt:

- 1) overtræder § 5, stk. 1 og 2, og § 14,
- 2) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger, jf. § 5, stk. 1 og 2, § 6 og § 7, nr. 1,
- 3) tilsidesætter en aftale, som er indgået efter forhandling mellem Konkurrencerådet og vedkommende, jf. § 11, stk. 1,
- 4) undlader at efterkomme påbud udstedt efter § 12 eller ikke overholder bestemmelser fastsat efter § 13, stk. 1, eller
- 5) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til ankenævnet eller fortier forhold af betydning for den pågældende sag.

*Stk. 2.* I forskrifter, der udstedes efter § 7, nr. 2, kan der fastsættes straf af bøde for forsætligt eller groft uagtsomt overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

*Stk. 3.* Er en overtrædelse begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar. Er overtrædelse begået af staten, en kommune eller et kommunalt fællesskab,

kan der pålægges staten, kommunen eller det kommunale fællesskab bødeansvar.

*Stk. 4.* Forældelsesfrist for strafansvar er 5 år.

**§ 21.** Repræsentanter for Konkurrencerådet kan efter retskendelse mod behøring legitimation:

- 1) på stedet gøre sig bekendt med og foretage afskrift af enhver oplysning, der har betydning for udøvelsen af tilsyn efter loven, herunder regnskaber, regnskabsmateriale, bøger, andre forretningspapirer og elektronisk lagrede data, samt
- 2) få adgang til en virksomheds eller sammenlutnings m.v. lokaler og transportmidler.

*Stk. 2.* Politiet yder bistand hertil. Justitsministeren kan efter forhandling med industriministeren fastsætte nærmere regler herom.

## Kapitel 7

### *Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser*

**§ 22.** Loven træder i kraft den 1. oktober 1989.

*Stk. 2.* Samtidig ophæves lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 108 af 11. marts 1986, og lov om priser og avancer, jf. lovbekendtgørelse nr. 109 af 11. marts 1986.

*Stk. 3.* Anmeldelser, der i overensstemmelse med § 6, stk. 1, i lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger er foretaget før den 1. oktober 1989, overføres til Konkurrencerådet.

*Stk. 4.* Bestemmelser om fastsættelse af priser m.v. og om fakturering, som er fastsat efter § 6, stk. 2, og § 11, stk. 1, i lov om priser og avancer forbliver ikraft 1 år fra lovens ikrafttræden, eller indtil de udløber eller ophæves af Konkurrencerådet.

*Stk. 5.* Forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af bestemmelser nævnt i stk. 4 straffes med bøde.

**§ 23.** Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

## Bemærkninger til lovforslaget

### Almindelige bemærkninger

#### 1. Indledning

Den 11. december 1984 nedsatte industriministeren i overensstemmelse med Folketingets dagsorden af 20. november 1984 (FT 1984-85, sp. 2221 ff) et sagkyndigt udvalg, der bl.a. fik til opgave at belyse den eksisterende monopolkontrol og fremkomme med forslag til en modernisering af monopolkontrollen.

Den 24. juni 1986 afgav udvalget betænkning nr. 1075 med titlen »Fra monopollov til konkurrencelov – om modernisering af monopolloven og pris- og avanceloven«. Betænkningen og et tidligere udarbejdet lovudkast har været udsendt i høring hos interesseorganisationer og offentlige myndigheder. På baggrund af betænkningen, de afgivne høringssvar samt forslaget i regeringens handlingsplan for afbureaukratisering om nedlæggelse af Monopoltilsynet har Industriministeriet udarbejdet dette forslag til konkurrencelov.

Konkurrencelovforslaget indebærer en ophævelse af monopolloven og pris- og avanceloven og nedlæggelse af Monopoltilsynet.

Nedenfor følger under 2. en kort gennemgang af gældende ret, under 3. en redegørelse for konkurrencelovforslagets formål og midler, og under 4.-5. afsluttende bemærkninger.

#### 2. Gældende ret

Lov om tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger har siden 1955 sammen med lov om pris og avancer fra 1974 udgjort det centrale grundlag for Monopoltilsynets virksomhed. Monopolloven blev udarbejdet på grundlag af Trustkommissionens 3. betænkning og på grundlag af erfaringer med administrationen af tidligere konkurrenceregulerende lovgivning, som strækker sig tilbage til 1937.

Monopolloven har til formål gennem offentligt tilsyn med monopoler og konkurrencebegrænsninger at forhindre urimelige priser og forretningsbetingelser samt at sikre de bedst mulige vilkår for den frie erhvervsudøvelse.

Loven omfatter private erhvervsvirksomheder, andelsforeninger og lignende inden for erhvervsgræne,

hvor konkurrencen er begrænset. Konkurrencebegrænsningen skal være af en sådan styrke, at virksomhederne udøver eller vil kunne udøve en væsentlig indflydelse på pris-, produktions-, omsætnings- eller transportforhold – enten inden for lokale markedsområder eller i hele landet. Uden for loven falder løn- og arbejdsforhold samt prisforhold og erhvervsudøvelse, som i henhold til særlig hjemmel bestemmes og godkendes af offentlige myndigheder.

Lovens administration er henlagt til Monopoltilsynet, der består af et råd og et direktorat. Monopolrådet, der er et kollegialt organ med 15 medlemmer, træffer afgørelser i alle sager af nogen betydning. Det indtager en uafhængig stilling i forhold til industriministeren, og dets afgørelser og beslutninger kan alene indbringes for det af ministeren uafhængige Monopol-ankenævn, hvis afgørelser kun kan prøves af domstolene. Direktoratet forbereder og udfører rådets beslutninger og kan herudover afgøre sager inden for nærmere afstukne retningslinjer. Endelig varetager direktoratet de daglige tilsynsopgaver.

Lovens centrale virkemidler er dels bestemmelserne om offentlig registrering af konkurrencebegrænsninger og offentliggørelse af undersøgelser herom, dels beføjelserne til indgreb i aftaler, forretningsbetingelser, priser m.v. Hertil kommer en enkelt forbudsbestemmelse, der retter sig mod håndhævelse af bindende videresalgspriser.

Ifølge registreringsbestemmelserne skal aftaler og vedtagelser, der enten udøver eller vil kunne udøve væsentlig indflydelse inden for lokale markedsområder eller i hele landet, anmeldes til Monopoltilsynet på virksomhedernes eget initiativ. Manglende anmeldelse medfører civilretlig ugyldighed. Dominerende enkeltvirksomheder og sammenslutninger skal anmeldes, hvis tilsynet kræver det. Ændringer i forhold omfattet af anmeldelsesreglerne skal løbende anmeldes uden forudgående krav fra tilsynets side. Herudover informeres offentligheden gennem løbende offentliggørelse af Monopoltilsynets afgørelser og undersøgelser.

Lovens indgrebsbeføjelser finder anvendelse over for konkurrencebegrænsninger med væsentlig indflydelse, som medfører eller må antages at ville med-

føre urimelige priser eller forretningsbetingelser, urimelig indskrænkning i den frie erhvervsudøvelse eller urimelig ulighed i vilkårene for erhvervsudøvelsen. Kan de urimelige virkninger ikke bringes til ophør gennem forhandling, skal tilsynet gribe ind gennem ophævelse af aftaler, vedtagelser m.v., pålæg om ændring af forretningsbetingelser, fastsættelse af regler om mærkning og skiltning eller pålæg om ændringer i priser og avancer, herunder fastsættelse af maksimalpriser og -avancer. Endelig kan tilsynet, hvor urimelig indskrænkning i den frie erhvervsudøvelse ikke kan imødegås på anden vis, meddele leveringspålæg.

Ved siden af monopolloven har der i næsten hele perioden været fastsat generelle bestemmelser om indseende med priser og avancer i en række forskellige love. Nogle har haft en begrænset gyldighedsperiode, mens andre har været af permanent karakter.

Den umiddelbare baggrund for disse love har været af pris- og indkomstpoltisk karakter, men sigtet har herudover været at sikre tilsynet den fornødne information om prisdannelsen samt at skabe grundlag for en konkurrenceretlig regulering også på områder, hvor der ikke er konkurrencebegrænsning i monopollovens forstand.

Den nugældende pris- og avancelov (PAL) stammer fra 1974, men viderefører i væsentlig udstrækning tidligere bestemmelser. Loven har til formål gennem tilsyn med priser at bidrage til den økonomiske stabilisering samt gennem tilsvarende foranstaltninger over for takster, honorarer og avancer at bidrage til gennemførelse af en indkomstregulering for de berørte erhverv på linje med den indkomstpolitiske målsætning for samfundet som helhed.

Lovens virkemidler er dels overvågning af pris- og avanceudviklingen og i tilknytning hertil offentliggørelse af undersøgelser vedrørende prisforhold eller de faktorer, der er bestemmende for prisdannelsen. Dels er der adgang til forskellige former for pris- og avanceindgreb for indtil 6 måneder ad gangen. Der er særskilt hjemmel til at indføre kalkulationsregler og til at indføre mærknings-, skiltnings-, fakturerings- og dokumentationsbestemmelser. Disse indgreb er – modsat prisindgreb i henhold til monopolloven – ikke betinget af, at der foreligger en væsentlig konkurrencebegrænsning med urimelige virkninger.

Også efter tilkomsten af PAL har der været behov for en række midlertidige pris- og avancebegrænsningslove, som typisk har været følgelove i forbindelse med indkomstpolitiske foranstaltninger.

### 3. Konkurrencelovens formål og midler.

a. Det foreliggende lovforslag, der træder i stedet for monopolloven og pris- og avanceloven, er udarbej-

det ud fra det grundsynspunkt, at den overordnede målsætning for en konkurrencelovgivning er opnåelse af den størst mulige effektivitet i produktion og omsætning af varer og tjenesteydelser m.v. såvel på et givet tidspunkt som set i en dynamisk sammenhæng.

Forslaget er udarbejdet med udgangspunkt i den grundlæggende frihed til at indgå aftaler og kontrakter og til selv at disponere i økonomiske forhold inden for grænserne af, hvad der samfundsmæssigt er acceptabelt. Anvendt på erhvervslivets forhold indebærer dette et økonomisk system, som styres af markedskræfterne. Produktionen bestemmes af udbud og efterspørgsel og af konkurrencen virksomhederne imellem, og hvis der uden indskrænkninger var fuldkommen konkurrence, ville de relative priser afspejle såvel produktionsbetingelserne som forbrugernes præferencer.

I overensstemmelse hermed er forslaget udarbejdet således, at hovedvægten lægges på, at loven bidrager til øget konkurrence og dermed effektivitet i produktion og omsætning. Det betones, at produktion og omsætning sker under stigende internationalisering.

Med denne formålsangivelse fremhæves, at loven primært har et generelt erhvervspolitisk sigte. Gennem virksom konkurrence tilsigtes en effektivitetsbetiget udvikling i erhvervsstrukturen.

Erhvervslivets strukturændring, den stigende internationalisering og EF's indre marked vil fremover udgøre mere aktive regulatorer. Fremme af konkurrencen vil herefter ske ved information om resultatet af generelle undersøgelser og ved undersøgelse og indgreb i konkrete situationer, hvor der er nærliggende risiko for misbrug.

Lovens erhvervspolitiske sigte betyder endvidere, at de konkurrencemæssige hensyn må tillægges afgørende betydning ved lovens administration.

Den nærmere planlægning foretages inden for de rammer, som udmåles, jf. pkt. 5.

b. Det væsentligste middel til opnåelse af konkurrencelovens overordnede formål er gennemsigtighed, dvs. tilvejebringelse af den lettest og billigst mulige adgang for producenter, forhandlere og forbrugere til at skaffe sig relevant information om priser, forretningsbetingelser og andre oplysninger om konkurrenceforhold. Behovet for konkurrenceregulerende indgreb skønnes at blive desto mindre, jo mere gennemsigtighed der er i markedet.

Princippet om gennemsigtighed har fundet udtryk i forslaget på flere måder.

For det første er det hensigten, at offentligheden skal have fri og uhindret adgang til at gøre sig bekendt med alle oplysninger om erhvervsforhold, som er indhentet af Konkurrencerådet. Den begrænsede offentlighed, som den nuværende ordning med regi-

steroffentlighed indebærer, erstattes af almindelig aktindsigt efter offentlighedsloven med visse udvidelser, for så vidt angår oplysninger, der ikke vedrører tekniske forhold, herunder forskning, produktionsmåder og produkter.

For det andet indskrænkes de retlige begrænsninger for samlede undersøgelser af konkurrenceforholdene til et minimum. Dette gælder såvel undersøgelsesområde og iværksættelse som deres indhold og offentliggørelse.

For det tredje indføres en særlig hjemmel til uden forudgående høringsprocedure at offentliggøre oplysninger om priser, rabatter og bonus ved pressemeddelelser eller på anden vis.

For offentliggørelse af både undersøgelser og oplysninger om priser m.v. gælder visse begrænsninger efter forslaget regler om hemmeligholdelse.

Disse tre måder at skabe gennemsigtighed på retter sig i varierende grad mod de forskellige aktører i markedet: konkurrenter og andre erhvervsdrivende, forbrugere, disses organisationer samt pressen og offentlige instanser. En effektiv formidling af oplysninger til de relevante aftagere vil bidrage til en skærpeelse af konkurrencen og dermed til opfyldelse af det overordnede formål.

Reglerne om gennemsigtighed findes i forslaget kapitel 3.

c. Selv om gennemsigtighed må forventes generelt at formindske behovet for egentlige indgreb mod skadelige virkninger af konkurrencebegrænsninger, vil der fortsat være behov herfor på visse områder.

Her må især peges på aftaler og vedtagelser, der fastlåser markedsstrukturen og effektivitetsudviklingen, hvor det i overensstemmelse med lovforslagets liberale sigte og effektivitetsmålsætning er væsentligt at kunne gribe ind. Herudover vil især strukturelle forhold kunne hindre en tilstrækkelig virksom konkurrence.

Forslagets bestemmelser om indgreb er opbygget med i det store og hele de samme typer af indgreb, som efter monopolloven og pris- og avance-loven. Betingelserne for indgreb er på den anden side ændret på en række punkter. Det grundlæggende synspunkt bag bestemmelserne om indgrebsbeføjelserne er, at direkte konkurrenceregulerende indgreb så vidt muligt bør undgås. En for detaljeret og rigoristisk regulering vil uvægerligt føre til fastlåsnings af markedsstrukturen og heraf følgende uønskede virkninger for omkostninger, priser m.v.

Forslaget indebærer, at det i hvert enkelt tilfælde nøje skal være overvejet, om lovens betingelser er opfyldt, før et indgreb foretages. Dette er ikke i samme grad tilfældet efter monopolloven, hvor ordningen med registrering af virksomheder m.v. med væsentlig

indflydelse kan give adgang til en vis automatik i anvendelsen af indgrebsbeføjelserne. Dette må endvidere ses i sammenhæng med, at det afgørende kriterium efter monopolloven for indgreb ved siden af væsentlig indflydelse er, om en vis virkning er »urimelig«. Dette begreb er blevet nærmere bestemt gennem praksis, men det er et kriterium, som giver vide grænser for et skøn over berettigelsen af indgreb.

Forslagets grundlæggende betingelser for indgreb er udformet i overensstemmelse med betænkning nr. 1075, hvor et udtrykkeligt formål er en så nøje fastlæggelse af grænserne for indgreb, som hensynet til virksomhedernes retssikkerhed afvejet over for samfundsinteresser tilsiger.

Den grundlæggende betingelse for indgreb er, at der på et markedsområde foreligger en konkurrencebegrænsning, der medfører eller vil kunne medføre skadelige virkninger for effektiviteten i produktion og omsætning af varer eller tjenesteydelser. Såfremt denne betingelse er opfyldt, kan Konkurrencerådet søge de skadelige virkninger bragt til ophør ved forhandling. Afgørelsen af, om betingelsen er opfyldt, vil fortsat være en skønspregtet helhedsbedømmelse, hvor en række faktorer skal afvejes indbyrdes.

Der foreslås indført en bagatelregel, således at Konkurrencerådet skal afvise at behandle sager, der efter lovens formål skønnes at være af mindre betydning.

Kan de skadelige virkninger ikke bringes til ophør ved forhandling, udsteder Konkurrencerådet påbud, som kan omfatte hel eller delvis ophævelse af aftaler, vedtagelser, bestemmelser og forretningsbetingelser.

Såfremt det ikke herigennem er muligt at bringe de skadelige virkninger til ophør, er der fortsat mulighed for at udstede påbud om levering. Dette gælder også leveringspåbud, der bryder eksisterende eneforhandlerrettigheder, hvis dette er nødvendigt for at skabe virksom konkurrence. Derimod er der ikke adgang til at foreskrive købspligt.

Indgrebsbeføjelsen over for priser og avancer gøres subsidiær i forhold til andre indgreb. Det er endvidere en forudsætning, at virksomheden opnår priser/avancer, som, både med hensyn til størrelse og varighed, åbenbart ikke ville kunne realiseres på et marked med virksom konkurrence. Hvis disse betingelser er opfyldt, kan der foruden fastsættelse af maksimalpriser/-avancer også fastsættes kalkulationsordninger. Pris- og avanceindgreb over for ikke-vareproducerende eller -omsættende erhverv finder sted under samme betingelser som for andre erhverv. Konkurrencerådet kan fortsat ved fastsættelse af højestepriser eller -avancer fravige de almindelige principper for prisindgreb, hvor vægtige hensyn herunder til forskning og udvikling foreligger.

d. Som en konsekvens af den stedfundne udvikling i samfundet er det fundet nødvendigt at udvide lovens område til også at omfatte erhvervsvirksomhed, der udøves af offentlige myndigheder, eller som er nærmere reguleret eller godkendt af det offentlige. Dette gælder fuldt ud for så vidt angår reglerne om gennemsigtighed, mens indgrebsbeføjelserne ikke kan anvendes, hvis det pågældende forhold er reguleret af anden offentlig myndighed. I disse tilfælde må Konkurrencerådet rette henvendelse, der offentliggøres, til den pågældende myndighed og påpege de skadelige virkninger for effektiviteten af reguleringen. Med hensyn til de beføjelser, der er givet i loven over for erhvervsvirksomhed, som udøves af offentlige myndigheder eller er offentligt reguleret, er det ikke hensigten at bringe loven i anvendelse, hvis der er tale om takster og priser m.v., der er godkendt af Folketingets finansudvalg eller af den ansvarlige minister.

På energiområdet er med elforsyningsloven og varmeforsyningsloven fastsat bestemmelser om prisfastsættelse og andre leveringsbetingelser, anmeldelse heraf, oplysningspligt m.v., samt om tilsyn med overholdelsen af bestemmelserne, hvortil der er nedsat særlige udvalg. Disse særlige ordninger ændres ikke af forslaget, idet forslagets bestemmelser ikke finder anvendelse, hvor der er fastsat specielle tilsvarende regler i de to love.

e. Det konkurrencemæssige tilsyn med pengeinstitutter og forsikringsselskaber varetages nu af Finanstilsynet. Det er mest hensigtsmæssigt, at en lov som denne kun administreres af én myndighed, hvorfor forslaget indebærer, at konkurrenceloven alene administreres af Konkurrencerådet også på pengeinstitut- og forsikringsområdet. Det forudsættes, at Konkurrencerådet og Finanstilsynet samarbejder om varetagelsen af Konkurrencerådets opgaver.

f. Administrationen ændres og nedtrappes ved lovforslaget.

Lovens administration påhviler Konkurrencerådet. Indstillingsretten til rådet forudsættes videreført, dog uden at den på forhånd tillægges bestemte erhvervsorganisationer. Herved opnås, at rådets sammensætning i højere grad end efter den gældende lov kan afspejle konkurrencelovens brede virkefelt, ligesom der kan tages hensyn til udviklingen i erhvervs- og organisationsstrukturen ved udpegelsen af medlemmerne.

Sekretariatsforretningerne for rådet henlægges til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, jf. dog punkt 5.

Konstruktionen med et ankenævns som rekursinstans bevares. Den eneste væsentlige ændring består i, at indstillingretten ved udpegning af medlemmer til ankenævnet afskaffes.

Gennemførelse af forslaget vil medføre ændringer i en række love, der henviser til monopolloven, således at disse henvisninger bliver ført ajour. Forslag herom vil blive fremsat inden lovens ikrafttræden.

#### 4. Høring.

Betænkning nr. 1075 og det på baggrund af betænkningen oprindeligt udarbejdede forslag til konkurrencelov har været sendt i høring hos Industrirådet, Advokatrådet, Håndværksrådet, Grosserer-Societetet, Danmarks Rederiforening, Danmarks Sparekasseforening, Den Danske Bankforening, Andelsudvalget, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Butikshandelens Fællesråd, Dansk Organisation af Detailhandelskæder, Entreprenørforeningen, Landsorganisationen i Danmark, Liberale Erhvervs Råd, Kommunernes Landsforening, Amtrådsforeningen i Danmark, Danmarks Nationalbank, Oliebranchens Fællesrepræsentation, DSB, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Forbrugerrådet, Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger, Danske Elværkers Forening, Danske Fjernvarmeværkers Forening, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Registrerede Revisorer, De Danske Landboforeninger, De Danske Husmandsforeninger, De Danske Husmoderforeninger, De Samvirkende Danske Husholdningsforeninger, Statsministeriet, Indenrigsministeriet, Miljøministeriet, Landbrugsministeriet, Ministeriet for Offentlige Arbejder, Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet, Energiministeriet, Fiskeriministeriet, Boligministeriet, Ministeriet for Skatter og Afgifter, Økonomiministeriet, Udenrigsministeriet, Budgetdepartementet, Administrationsdepartementet, Justitsministeriet, Ministeriet for Kulturelle Anliggender, Ministeriet for Grønland. Derudover har betænkning nr. 1075 været sendt i høring hos Dansk Arbejdsgiverforening, Statens Husholdningsråd, Forbrugerombudsmanden, Monopoldirektoratet, Forsikringstilsynets Direktorat og Tilsynet med Banker og Sparekasser. Der er efterfølgende foretaget en række ændringer i lovforslaget.

#### 5. Administrative og økonomiske konsekvenser.

I overensstemmelse med regeringens handlingsplan for afbureaukratisering indebærer lovforslaget, at Monopoltilsynet nedlægges. Sekretariatet for Konkurrencerådet placeres i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

I den fremtidige opgavevaretagelse vil der ske en koncentration og målretning af ressourceanvendelsen og en forenkling af de administrative procedurer. Registrering af dominerende virksomheder ophører ved konkurrencelovens ikrafttræden. Der skal gives



prioritet til deltagelse i det konkurrenceretlige samarbejde i EF og andet internationalt samarbejde om konkurrencespørgsmål samt til undersøgelsesvirksomhed m.v., der er nødvendig for at skabe gennemsigthed vedrørende konkurrenceforhold. Desuden skal ressourcer anvendes på de nye områder, der foreslås lagt ind under rådets kompetence (pengeinstitutter, forsikringselskaber, samt offentlig og offentlig reguleret virksomhed). Kun sager af principiel betydning for samfundsøkonomien eller enkeltbrancher, som indgår med stor vægt i den samlede omsætning, vil blive taget op til behandling.

Som følge heraf og i forlængelse af den stigende internationalisering og konkurrence med deraf følgende nedgang i antallet af sager om konkurrenceregulerende indgreb forventer regeringen, at ressourcebehovet kraftigt reduceres.

De rammer, der tildeles Erhvervs- og Selskabsstyrelsen til sekretariatsbistand for Konkurrencerådet, vil løbende blive vurderet i forbindelse med ministerområdets samlede prioritering og planlægning. Som udgangspunkt forestiller man sig et ressourceforbrug svarende til ca. 50 årsværk.

Som følge af det reducerede personalebehov udarbejdes en plan omfattende de personalemæssige konsekvenser af afviklingen af Monopoltilsynet. I planen vil mulighederne for genplacering af personale og behovet for omskoling og efteruddannelse i videst muligt omfang blive tilgodeset.

På baggrund af forslaget i regeringens handlingsplan for afbureaukratisering er regulering og opgavevaretagelse i medfør af prismærkningsloven og licitationsloven for tiden under politisk overvejelse. På baggrund af de stillede forslag forventes Monopoltilsynets opgaver i medfør af disse love kun i begrænset omfang videreført i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens regi.

Det vil fortsat være muligt at iværksætte midlertidige pris- og avanceregulerende foranstaltninger, hvor kontrollen varetages af toldvæsenet.

### *Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser*

#### *Til kapitel 1*

##### *Til § 1*

§ 1 svarer med enkelte ændringer til udkastet i betænkning nr. 1075 (s 184).

Formålsbestemmelsen i monopollovens § 1 drejer sig om at forhindre urimelige priser og forretningsbetingelser og at sikre den frie erhvervsudøvelse. I pris- og avancelovens § 1 angives formålene at være at bidrage til økonomisk stabilisering og til gennemførelse af indkomstregulering.

Disse formålsangivelser kan efter omstændighederne være indbyrdes uforenelige. Da formålene ikke har været prioriteret i lovene, har monopolmyndigheden været stillet over for et valg mellem målsætninger, som er udtryk for en politisk stillingtagen.

Forslaget er derfor udarbejdet således, at der kun angives ét overordnet formål: at fremme effektiviteten i produktion og omsætning af varer og tjenesteydelser m.v.

Om den nærmere forståelse af begrebet »effektivitet« henvises til betænkning nr. 1075, s. 170 ff.

Formålet tilkendegiver, at konkurrenceloven er en erhvervslov, der i forbindelse med den stigende internationalisering tilsigter en effektivitetsbetinget udvikling af erhvervsstrukturen. Inflationsbekæmpelse og indkomstregulering indgår ikke i lovens formål.

Det overordnede middel til opnåelse af effektiviteten er virksom konkurrence. Kun under et stadig konkurrencepres vil virksomhederne løbende tvinges til at tilpasse produktion og omsætning til et optimalt niveau.

Effektivitetsmålsætningen harmonerer derfor meget langt med monopollovens formål: størst mulig effektivitet i et konkurrencepræget marked har som afledt virkning, at urimelige priser undgås. Urimelige forretningsbetingelser, som hæmmer konkurrencen og dermed effektiviteten, hindres. Den frie erhvervsudøvelse, forstået som etableringsfrihed eller »fri adgang til markedet«, er en grundlæggende forudsætning for virksom konkurrence og for effektiviteten, og skal derfor fortsat tilgodeses.

Om begrebet »gennemsigthed« henvises til bemærkningerne til kapitel 3.

I forhold til udkastet i betænkning nr. 1075 er i forslaget indføjet »virkninger af« i sætningen »ved foranstaltninger imod skadelige virkninger af konkurrencebegrænsninger«. Tilføjelsen er sket for at tydeliggøre, at administrationen af indgrebsbeføjelsen hviler på et princip om tilsyn og kontrol med misbrug af markedsmagt, og ikke på et princip om forbud mod konkurrencebegrænsninger, jf. bemærkningerne til § 11.

Endvidere er med tilføjelsen »m.v.« efter »tjenesteydelser« angivet, at der ikke kan sluttes modsætningsvis fra kategorierne »varer og tjenesteydelser«. Således er f.eks. også erhvervsmæssig omsætning af fordringer, immaterielle rettigheder og fast ejendom omfattet af loven.

##### *Til § 2*

Bestemmelsen afgrænser sammen med forslaget § 3 lovens anvendelsesområde. Forslaget er udarbejdet på grundlag af overvejelserne i betænkning nr. 1075, kapitel 8.3.-8.5, s. 328-341. Formuleringen er især un-

der hensyn til lovforslagets systematik ændret på en række punkter.

Monopollovens anvendelsesområde fremgår af monopollovens § 2: den omfatter »private erhvervsvirksomheder, andelsforeninger og lignende«, men ikke »prisforhold og erhvervsudøvelse, der i henhold til særlig hjemmel bestemmes eller godkendes af det offentlige«. Offentlig og offentligt godkendt virksomhed er altså ikke omfattet af monopolloven.

Pris- og avancelovens anvendelsesområde er afgrænset negativt i pris- og avancelovens § 14: den omfatter ikke løn- og arbejdsforhold, omsætning eller udlejning af fast ejendom, vandforsyning, forsikring, handel med værdipapirer og udnyttelse af ophavsrettigheder og immaterielle ejendomsrettigheder. Endvidere fremgår det af en række bestemmelser, at disse kun gælder private virksomheder eller privat erhvervsudøvelse. Offentlig erhvervsvirksomhed er derfor som hovedregel ikke omfattet af pris- og avanceloven. Dette gælder således indgrebsbeføjelserne i medfør af pris- og avancelovens kapitel 3.

Det centrale begreb for lovforslagets områdeafgrænsning er »erhvervsvirksomhed«. Alle former for erhvervsvirksomhed er omfattet af konkurrenceloven. Normalt er der ikke tvivl om, hvad der forstås ved dette begreb, men eventuelle afgrænsningsproblemer forudsættes løst i forlængelse af hidtidig praksis.

I en række af forslagens bestemmelser er anvendt udtrykket »virksomheder eller sammenslutninger m.v.« Dette er en kortfattet henvisning til opregningen i § 2 af, hvad loven omfatter.

§ 2, nr. 1, første led er ændret i forhold til monopollovens formulering. Bestemmelsen fastslår, at loven som udgangspunkt omfatter enhver form for erhvervsvirksomhed, herunder andelsforeninger og selvejende institutioner m.v. og erhvervsvirksomhed udøvet i dette regi, uanset om erhvervsvirksomheden må anses for offentlig eller privat.

Sammenslutninger af erhvervsdrivende er ikke udtrykkeligt omfattet af monopolloven, men praksis har for en dels vedkommende drejet sig om sådanne sammenslutningers aktiviteter, og for at tydeliggøre dette er det fundet rigtigst udtrykkeligt at nævne disse i lovteksten. Hermed understreges, at erhvervsvirksomhed skal forstås bredt, således at også forhold, som kun indirekte har indflydelse på erhvervsmæssig virksomhed, vil kunne være omfattet.

Det er ikke fundet nødvendigt udtrykkeligt i bestemmelsen at fremhæve, at loven finder anvendelse på hele »brancher« eller »erhvervsgræne«. De regler i loven, som omhandler virksomheder eller sammenslutninger m.v., omfatter således også alle virksomheder eller sammenslutninger af en bestemt kategori,

i det omfang rådet træffer nærmere bestemmelse herom.

Også erhvervsvirksomhed, som helt eller delvist er offentligt reguleret, omfattes. Sondringen mellem erhvervsvirksomhed omfattet af denne bestemmelse og offentlig eller offentligt godkendt virksomhed, som er led i myndighedsudøvelse, gratisydelser, indkomstoverførsler og lignende, indebærer, at disse former for virksomhed ikke er omfattet. Dette gælder f.eks. hospitalsdrift, skoler, ældreforsorg m.v., hvorimod ydelser såsom transport, tele, postservice, renovation m.v. principielt er omfattet, jf. dog bemærkningerne til § 2, nr. 2.

§ 2, nr. 1, 2. pkt. fastslår, at konkurrencelovens indgrebsbeføjelser i medfør af bestemmelserne i §§ 11-14 ikke kan anvendes, hvis det pågældende forhold i forvejen er offentligt reguleret på grundlag af særlig hjemmel. Det er en betingelse for undtagelsen, at den særlige hjemmel er udnyttet.

For erhverv, hvor der er etableret offentlig autorisation eller koncession, omfatter undtagelsen fra indgrebsbeføjelserne således kun de forhold, der er direkte fastlagt ved autorisationen eller koncessionen.

§ 2, nr. 2, 1. pkt. er udformet på grundlag af udkastet i betænkning nr. 1075, s. 340, til § a, stk. 1. Det er dog af hensyn til systematikken i § 2 valgt at erstatte »virksomhed . . . mod betaling« med »erhvervsvirksomhed«. Afgrænsningen til anden offentlig virksomhed er omtalt i bemærkningerne til § 2, nr. 1. Som et yderligere moment er tilføjet, at den pågældende erhvervsmæssige virksomhed skal have betydning for konkurrencen i erhvervslivet, jf. betænkning nr. 1075, s. 332. Grænsedragningen må ske konkret og tilpasses udviklingen f.eks. i forbindelse med mærkedsorientering i øvrigt af offentlig virksomhed.

Indgrebsbeføjelserne i medfør af konkurrencelovens §§ 11-14 kan ikke anvendes over for andre offentlige myndigheder. Konkurrencerådet er her henviset til at benytte adgangen i henhold til § 15 til at rette offentliggjort henvendelse til pågældende myndighed.

### Til § 3

Bestemmelsen svarer til monopollovens § 2, stk. 2, 1. led, samt pris- og avancelovens § 14, stk. 1, dog med den tilføjelse, at der kan kræves oplysninger ikke blot om lønforhold, men også om arbejdsforhold. Dette kan have betydning, f.eks. for arbejdstids- og miljøbestemmelser.

Afgrænsningen af løn- og arbejdsforhold over for erhvervsvirksomhed forudsættes administreret i overensstemmelse med hidtidig praksis.

### Til kapitel 2

I overensstemmelse med regeringens handlingsplan for afbureaukratisering bliver Monopoltilsynet (bestående af et råd og et direktorat) nedlagt. Opgaverne med overvågning af konkurrencen foreslås henlagt til et konkurrenceråd, hvis sekretariatsbetjening hentes i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

I modsætning til Monopoltilsynet ønskes Konkurrencerådet kun at skulle beskæftige sig med enkeltsager, hvor dette skønnes at være en hensigtsmæssig måde at angribe omfattende konkurrencebegrænsninger på.

Rådet forudsættes at beskæftige sig med varetagelse af den overordnede konkurrencepolitik, med iværksættelse af undersøgelser på samfundsøkonomisk betydningsfulde erhvervsområder samt med fremme af gennemsigtigheden ved meddelelser til offentligheden.

For at lægge den nødvendige vægt bag rådets forhandlingsmuligheder med henblik på fjernelse af konkurrencebegrænsninger må indgrebsbeføjelser i lighed med dem, der for tiden er til rådighed for Monopoltilsynet, fortsat være tilstede.

På baggrund af fremstillingen i betænkning nr. 1075, s. 337-340, er bestemmelserne i kapitel 2 udformet således, at udøvelsen af tilsynet på særlige områder ikke som hidtil efter monopollovens § 3, stk. 2, administrativt kan henlægges til andre myndigheder. Heller ikke reglerne i monopollovens § 3, stk. 3, og pris- og avancelovens § 14 a, hvorefter det monopolretlige og prismæssige tilsyn med pengeinstitutter udøves af Finanstilsynet, foreslås videreført.

Dette indebærer, at alene Konkurrencerådet er beføjet til at udøve tilsynet efter loven over for pengeinstitutter og forsikringsselskaber, ligesom bestemmelserne om gennemsigtighed fuldt ud finder anvendelse over for pengeinstitutter og forsikringsselskaber.

Både pengeinstitutter og forsikringsselskabers virksomhed er i kraft af den gældende tilsynslovgivning undergivet en intensiv regulering, der udøves af Finanstilsynet. Denne tilsynslovgivning sigter primært mod at sikre de pågældende virksomheder soliditet og likviditet med henblik på at beskytte indskydere eller forsikringstagere mod tab. Disse hensyn og de beføjelser, der i denne forbindelse er tillagt Finanstilsynet, berøres ikke af den foreslåede ændring af kompetencefordelingen for det konkurrenceretlige tilsyn.

Som for anden erhvervsvirksomhed, hvis udøvelse i henhold til særlig hjemmel bestemmes eller godkendes af det offentlige, kan Konkurrencerådets beføjelser til indgreb over for pengeinstitutter og forsikringsvirksomhed derfor være begrænset - afhængig af, om det pågældende forhold er offentligt reguleret,

jf. forslaget § 2, nr. 1, 2. pkt. Dette indebærer, at bestemmelserne i §§ 11-14 om indgreb over for skadelige konkurrencebegrænsninger efter omstændighederne ikke vil kunne bringes i anvendelse over for alle sider af pengeinstitutternes og forsikringsselskabernes virksomhed. I sådanne tilfælde vil Konkurrencerådet være henvist til at rette offentliggjort henvendelse til Finanstilsynet og påpege skadelige virkninger for konkurrencen, jf. lovforslagets § 15. Den fornødne afvejning af de konkurrencemæssige hensyn over for de hensyn, der søges tilgodeset gennem den offentlige regulering, må herefter foretages af Finanstilsynet.

Konkurrencerådets afgørelse af, hvorvidt forslaget §§ 11-14 i de enkelte tilfælde finder anvendelse over for pengeinstitutter og forsikringsselskaber, forudsættes at ske på grundlag af en konkret bedømmelse, jf. bemærkningerne til § 2, nr. 1.

Der er herved i overensstemmelse med lovforslagets formålsangivelse og anbefalingen i betænkning nr. 1075, s. 337-340, tilsigtet en ligestilling i tilsynsmæssig henseende af pengeinstitutter og forsikringsselskaber, dels i forhold til andre institutioner og virksomheder på penge- og kapitalmarkedet, dels i forhold til det øvrige erhvervsliv, som er omfattet af loven.

Det forudsættes, at Konkurrencerådet ved udøvelsen af beføjelserne i loven over for virksomheder eller institutioner på penge- og kapitalmarkedet inddrager den fornødne sagkundskab, dels for så vidt angår forholdene i de enkelte brancher, dels for så vidt angår eventuelle penge- og kreditpolitiske aspekter. Der skal i den forbindelse peges på nødvendigheden af et intensivt samarbejde mellem Konkurrencerådet og Finanstilsynet samt, i påkommende tilfælde f.eks. Danmarks Nationalbank og Tilsynet med Realkreditinstitutter.

### Til § 4

§ 4, stk. 2, der omhandler Konkurrencerådet, træder i stedet for monopollovens § 4.

Monopolrådet har hidtil været sammensat af en formand og 14 medlemmer, hvoraf 7 har været indstillet af følgende organisationer: Andelsudvalget, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, handelens hovedorganisationer (2 medlemmer), Håndværksrådet, Industrirådet og landbrugets hovedorganisationer. Indstillingsretten forudsættes videreført, men således at de medlemmer af Konkurrencerådet, der ikke skal være uafhængige af erhvervsinteresser, indstilles af erhvervslivets hovedorganisationer inden for landbrug, industri, håndværk, bygge- og anlægsvirksomhed, handel, den finansielle sektor og liberale erhverv samt af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. I betænk-

ning nr. 1075 s. 350–354 foreslås indstillingsretten ophevet ved udnævnelse af medlemmer til Konkurrencerådet for herved at nedtone rådsmedlemmernes rolle som interesserepræsentanter og understrege deres funktion som sagkyndige på de områder, der har betydning for konkurrencelovens administration. Ved at foreslå indstillingsretten videreført uden at nævne bestemte erhvervsorganisationer tilsigtes at undgå at fastlåse Konkurrencerådets sammensætning i forhold til en given organisations- og erhvervsstruktur. Endvidere understreges, at rådsmedlemmer er personligt udpegede sagkyndige.

Det foreslås, at rådets medlemmer udnævnes for en periode af 4 år mod hidtil 3 år med henblik på at sikre den fornødne kontinuitet og erfaringsopbygning gennem en længerevarende tilknytning til rådets arbejde.

Det foreslås ligeledes, at formanden udnævnes for en periode på 4 år i overensstemmelse med den øgede anvendelse af åremålsansættelse i forbindelse med udnævnelser til ledende poster i statens tjeneste.

Rådet skal ifølge forslaget omfatte et alsidigt kendskab til erhvervsforhold, herunder juridiske, økonomiske, finansielle, og forbrugermæssige forhold. I forhold til de i monopollovens § 4 opregnede typer af sagkundskab er der herved yderligere stillet krav om sagkundskab vedrørende finansielle forhold af hensyn til Konkurrencerådets funktion som konkurrencemyndighed over for virksomheder og institutioner på de finansielle markeder.

Med henblik på at sikre Konkurrencerådets uafhængighed i forhold til de erhvervsinteresser – såvel private som offentlige – hvis forhold reguleres i loven, foreslås det, at formanden og 7 af rådets medlemmer skal være uafhængige af erhvervsinteresser. Formuleringen er ændret i forhold til den tilsvarende regel i monopollovens § 4, stk. 1, hvorefter et flertal af Monopolrådets medlemmer skal være uafhængige af erhvervsvirksomheder og erhvervsorganisationer, der umiddelbart berøres af loven. Den ændrede formulering skal ses i sammenhæng med konkurrencelovens anvendelsesområde, der – modsat monopollovens anvendelsesområde – som udgangspunkt omfatter al erhvervsvirksomhed og alle markeder uanset konkurrenceforholdene. Det er dermed ikke muligt at afgrænse bestemte virksomheder eller erhvervsorganisationer, hvis forhold i særlig grad berøres af konkurrenceloven. Kravet om uafhængighed er ikke opfyldt, hvis man som led i et ansættelsesforhold eller medlemskab i et styrende organ for en offentlig eller privat erhvervsvirksomhed eller i en erhvervsorganisation kan underkastes direktiver om stemmeafgivning i rådet. Også en løsere tilknytning til erhvervsinteresser i form af økonomisk afhængighed kan være i

strid med uafhængighedskravet. Derimod vil f.eks. bestyrelsesposter, rådgivning af erhvervsvirksomheder eller -organisationer eller lignende, som skønnes at være af mindre betydning for den pågældendes økonomi, og som ikke i sig selv er udtryk for erhvervsvirksomhed, efter omstændighederne ikke inddebære, at uafhængighedskravet ikke er opfyldt.

Såfremt et medlem, der ved udnævnelsen er uafhængig af erhvervsinteresser i funktionsperioden, måtte få en sådan tilknytning til erhvervsvirksomheder eller erhvervsorganisationer, at uafhængighedskravet ikke længere er opfyldt, skal medlemmet udtræde.

Da de øvrige medlemmer af rådet er udpeget efter indstilling af erhvervslivets hovedorganisationer medfører tilknytning til erhvervsinteresser ikke i sig selv inhabilitet.

Bestemmelsen i *stk. 3*, indebærer, at Monopoltilsynet i overensstemmelse med regeringens plan for afbureaukratisering nedlægges, og at sekretariatsopgaverne for Konkurrencerådet henlægges til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

I overensstemmelse med den hidtidige bestemmelse i monopollovens § 4, stk. 4, foreslås det i *stk. 4*, at industriministeren fastsætter nærmere regler om rådets virksomhed.

### Til kapitel 3

Kapitlet indeholder reglerne om gennemsigtighed, som, jf. forslaget § 1, er det primære middel, der skal bidrage til at skabe virksom konkurrence og dermed fremme effektiviteten.

Ved gennemsigtighed forstås den lettest og billigst mulige adgang for producenter, forhandlere og forbrugere til at skaffe sig relevant information om priser, forretningsbetingelser og andre oplysninger om konkurrenceforholdene. Begrebet rækker således videre end det traditionelle offentlighedsbegreb inden for konkurrenceretten, som først og fremmest vedrører myndighedernes adgang til at orientere offentligheden om konkurrencebegrænsninger. Herved betones, at loven skal have et mere offensivt sigte. Frem for at værne mod skadelige virkninger af konkurrencebegrænsninger, skal loven bidrage til øget konkurrence og dermed den størst mulige effektivitet, jf. betænkning nr. 1075, s. 174 f.

Rådets virksomhed udøves på grundlag af de oplysninger, der indgår i medfør af reglerne i kapitel 3. Oplysningerne danner hermed også grundlag for overvejelser om, hvorvidt foranstaltninger mod skadelige virkninger af konkurrencebegrænsninger skal tages i anvendelse.

Betænkning nr. 1075 omtaler spørgsmålet om gennemsigtighed i kapitel 6, s. 185–242. Udvalgets ud-

kast til lovbestemmelser findes s. 240 ff, og har dannet udgangspunkt for de fleste bestemmelser i forslagens kapitel 3.

#### Til § 5

Forslaget i *stk. 1* om anmeldelsespligt er med visse ændringer en videreførelse af monopollovens § 6, stk. 1 og § 7, stk. 1.

Derimod videreføres monopollovens § 6, stk. 2, om anmeldelse af visse enkeltvirksomheder og sammenlutninger ikke, jf. betænkning nr. 1075, s. 212 f, og bemærkningerne til forslagens § 7, nr. 1.

Det er fundet hensigtsmæssigt at opstille det samme grundlæggende krav til anmeldelsespligt for aftaler og vedtagelser, som gælder for indgreb, jf. bemærkningerne til forslagens § 11, stk. 1, om betingelser for indgreb. Anmeldelsespligten indtræder, hvis der ved aftalen eller vedtagelsen udøves eller vil kunne udøves dominerende indflydelse på et markedsområde.

Med aftaler og vedtagelser forstås i overensstemmelse med hidtidig praksis ikke blot udtrykkelige, skriftlige aftaler og vedtagelser, men også stiltiende aftaler og samordnet praksis.

I forhold til monopolloven er formuleringen »... indflydelse på pris-, produktions-, omsætnings- eller transportforhold...« erstattet med »... indflydelse på et markedsområde«. En udtrykkelig opregning af hvilke forhold eller elementer i en aftale, der omfattes af bestemmelsen, kan næppe gøres udtømmende. For at undgå modsætningsslutninger erstattes opregningen derfor med en henvisning til et hvilket som helst forhold, om hvilket der træffes aftaler eller vedtagelser, som får eller vil kunne få indflydelse på et markedsområde. Markeds- og markedsdominansbegrebet er nærmere omtalt i bemærkningerne til § 11.

Bestemmelsen finder ikke anvendelse for virksomheder omfattet af elforsyningsloven og varmforsyningsloven, da der i disse love er fastsat tilsvarende, særlige bestemmelser.

Anmeldelsesfristen foreslås forlænget til 14 dage, da der kan være praktiske vanskeligheder forbundet med rettidig anmeldelse inden for 8 dage efter monopollovens § 7, stk. 1.

*Stk. 2* svarer til monopollovens § 7, stk. 2. Fristen for anmeldelse af ændringer er dog forlænget fra 8 dage til 14 dage, jf. ovenfor. Bestemte oplysninger vil af Konkurrencerådet kunne foreskrives indberettet med kortere frist i henhold til §§ 6-7, f.eks. hvor der er tale om priser m.v., der ændres dagligt eller ugentligt. Endvidere er opregningen af, hvilke forhold der bl.a. skal ændringsanmeldes, ikke medtaget i forslaget for

at undgå en for snæver forståelse af, hvad anmeldelsespligten omfatter.

*Stk. 3* giver bl.a. rådet hjemmel til at fastsætte regler om de praktiske former for anmeldelsen med nærmere angivne krav om oplysninger.

#### Til § 6

Forslaget er en videreførelse af monopollovens § 15, stk. 1, med enkelte ændringer, jf. betænkning nr. 1075, s. 212.

Opregningen af typer af oplysninger er ikke udtømmende, men er medtaget for at understrege sammenhængen med monopollovens § 15, stk. 1, og den praksis, der knytter sig hertil. Forslaget giver ikke Konkurrencerådet mulighed for at foreskrive, at de oplysninger, der skal meddeles, bringes i en bestemt form. Det er rådet, der skønner, om oplysningerne er nødvendige for dets virksomhed. Spørgsmålet, om kravet om oplysninger er berettiget, kan ikke indbringes for ankenævnet, jf. forslagens § 18, men må i givet fald prøves ved domstolene.

I betænkning nr. 1075, s. 212 og s. 241, foreslås, at oplysninger, som er almindeligt tilgængelige, eller som Konkurrencerådet kan få fra andre myndigheder, ikke kan kræves udleveret.

Det er en selvfølge, at Konkurrencerådet, hvor det er hensigtsmæssigt, benytter denne adgang til at søge oplysninger. Det er imidlertid ikke praktisk at afskære rådet fra at indkræve oplysninger direkte fra kilden med den sikkerhed for oplysningernes korrekthed, som ligger i strafbestemmelsen, § 20, stk. 1, nr. 2. Konkurrencerådet kan hos myndigheder, der ikke er omfattet af forslagens § 2, indhente oplysninger i medfør af forvaltningslovens regler herom.

Monopollovens regel om, at der kan indkaldes personer til mundtlig forklaring, ophæves. Adgangen til at indkræve oplysninger, sammenholdt med muligheden for på stedet at gøre sig bekendt med disse oplysninger, jf. forslagens § 21, skønnes at være tilstrækkelige midler til at fremskaffe oplysningerne.

#### Til § 7

Forslaget er udformet på grundlag af overvejelserne i betænkning nr. 1075, s. 213 f, samt udkast til lovbestemmelse s. 241, § c, med enkelte ændringer. Bestemmelsen skal ifølge betænkning nr. 1075 afløse ikke blot monopollovens § 6, stk. 2, men også pris- og avancelovens § 2, stk. 1, § 3 og § 10.

Pålæg kan gives »hvor konkurrencen ikke er tilstrækkeligt virksom...«. Betingelsen refererer til forslagens formålsbestemmelse § 1. Skabelsen af genomsigtighed er en forudsætning for virksom konkurrence, som er det overordnede middel til opnåelse

af den størst mulige effektivitet (betænkning nr. 1075, s. 174).

Som nævnt i betænkning nr. 1075, s. 213, gøres be-  
føjelsen til at forlange løbende oplysninger ikke be-  
tinget af, at der foreligger konkurrencebegrænsning.  
Forslaget er ændret i forhold til betænkningens ud-  
kast for at gøre dette mere tydeligt.

Selv om konkurrencen skønnes at være tilstrække-  
ligt virksom, vil der, »hvor der af andre særlige grunde  
er behov for at følge konkurrenceforholdene«,  
kunne pålægges løbende indberetningspligt. Denne  
betingelse begrænser kun adgangen til at pålægge lø-  
bende indberetningspligt på den måde, at rådet skal  
kunne redegøre for hvilke særlige grunde, der giver  
rådet behov for at følge konkurrenceforholdene. Dis-  
se særlige grunde skal ligge inden for de grænser, som  
lovens formål afstikker. Som ét eksempel kan næv-  
nes, at der er adgang til at pålægge løbende indberet-  
ningspligt også i tilfælde, hvor konkurrencen er me-  
get hård, for at sikre, at konkurrencen ikke udarter til  
magtmisbrug, f.eks. ved udstrakt anvendelse af mere  
eller mindre uigennemskuelige og hurtigt skiftende  
rabat- eller bonussystemer.

Indberetningen kan angå alle forhold, der skønnes  
af betydning for markedsudviklingen, såvel priser,  
herunder vejledende priser, som forretningsbetingel-  
ser og oplysninger om organisatoriske forhold og fi-  
nansielle tilknytninger.

Nr. 2 er en delvis videreførelse af pris- og avancelo-  
vens § 11, hvorefter der bl.a. kan fastsættes regler om  
fakturering og om dokumentation for prisberegning-  
en af kontrolhensyn i forbindelse med et indgreb, el-  
ler hvis sådanne regler findes egnede til at fremme  
konkurrencen.

Konkurrencefremme er motivation for bestemmel-  
sen i nr. 2. Reglen tænkes navnlig anvendt inden for  
ikke-vareproducerende erhverv, hvor det ikke er mu-  
ligt eller er meget vanskeligt at følge udviklingen i  
omkostningerne uden en konsekvent gennemført lø-  
bende dokumentationsforpligtelse. Samtidig kan så-  
danne regler bidrage til en højere omkostnings- og  
prisbevidsthed hos rekvirenten af ydelsen, herunder  
forbrugerne, idet ydelserne bliver sammenlignelige  
og gennemsigtigheden øges. Det bemærkes, at reglen  
ikke giver adgang til at fastsætte bestemmelser om  
satsen m.v. Herom henvises til bemærkningerne til §  
13. Rådets afgørelser efter § 7 kan indbringes for an-  
kenævnet, jf. § 16 og § 18, stk. 1.

#### Til § 8

Bestemmelsen svarer til § d i betænkning nr. 1075,  
s. 241, med få, sproglige ændringer.

Baggrunden for forslaget er omtalt i betænkning  
nr. 1075, s. 198 ff, s. 222 f og s. 228 ff. Det fremhæves,

at undersøgelser fra et gennemsigtighedssynspunkt  
er den vigtigste form for offentlighed overhovedet.  
Ved undersøgelser forstås, at Konkurrencerådet i be-  
arbejdet form til offentligheden videregiver oplysning-  
er om konkurrenceforholdene.

Undersøgelsernes gennemslagskraft afhænger af  
rådets muligheder for at anvende oplysningerne.  
Derfor er forslagets retlige begrænsninger for under-  
søgelser virksomheden så få som muligt. Bestemmel-  
sen indeholder derfor ingen regler om undersøgelser-  
nes indhold og form. Spørgsmål herom, samt om  
igangsættelse og offentliggørelse træffes endeligt af  
Konkurrencerådet, jf. § 16 og § 18, stk. 1, bortset fra  
spørgsmål vedrørende reglerne om hemmeligholdel-  
se.

Stk. 2 og 3 fastslår, at rådet har pligt til at forelægge  
den færdige undersøgelse for de virksomheder eller  
sammenslutninger m.v., som er omfattet af undersø-  
gelsen, før offentliggørelsen. Er der tale om et større  
antal virksomheder, og hvor der på området findes  
en interesseorganisation eller lignende, vil det være  
mest hensigtsmæssigt, at organisationen fremkom-  
mer med bemærkningerne. Det findes uforholdent at  
fastsætte nærmere regler herom.

#### Til § 9

I betænkning nr. 1075 anføres s. 222-226, at hensy-  
net til gennemsigtighed kan føre til, at der udsendes  
pressemeddelelser eller lignende om priser og rabat-  
ter. Sådanne oplysninger, der vedrører de vilkår,  
virksomhederne løbende tilbyder deres kunder, ænd-  
res hyppigt, og da det er nødvendigt, at de er rime-  
ligt aktuelle ved offentliggørelsen, og da der er tale  
om virksomhedernes egne udadtil tilkendegivne  
salgsvilkår, er der ikke behov for høring.

Bestemmelsen giver også Konkurrencerådet mu-  
lighed for at offentliggøre oplysninger om priser og  
prisforskelle til vejledning af forbrugerne svarende til  
bestemmelsen i den nugældende pris- og avancelovs  
§ 4. Offentliggørelse skal ske i overensstemmelse med  
lovens generelle sigte om at fremme effektivitet gen-  
nem konkurrence og gennemsigtighed. Det betyder  
bl.a., at oplysningerne kan gives med anførelse af  
virksomhedernes eller varernes/tjenesteydelsernes  
navne eller betegnelser. Konkurrencerådet bør und-  
gå, at der herved sker en anbefaling af tilbud, der  
åbenbart begrundes sig i andre forhold end konkur-  
rencen med hensyn til præstation og indsats.

Betænkning nr. 1075 omtaler i denne forbindelse  
ikke gennemsigtighed ud fra hensynet til vejledning  
af forbrugerne, men det er fundet rigtigt at medtage  
dette synspunkt i lovforslaget.

Afgørelse om offentliggørelse af sådanne oplysning-  
er og undersøgelser kan ikke ankes, jf. § 16 og § 18,

stk. 1, bortset fra spørgsmål vedrørende reglerne om hemmeligholdelse.

### Til § 10

På grund af tavshedspligtbestemmelsen i monopollovens § 21 er offentlighedslovens regler om almindelig adgang til aktindsigt ikke gældende for sager omfattet af monopolloven.

I betænkning nr. 1075, s. 217 ff, foreslås, at monopollovens ordning med registeroffentlighed ophæves, og at offentlighedslovens regler om aktindsigt overføres i tillempt form til konkurrencelovens område.

Dette forslag gennemføres i lovforslaget ved at undlade at videreføre den særlige tavshedspligtbestemmelse i monopollovens § 21. Herefter er udgangspunktet, at der er fuld adgang til aktindsigt i medfør af lov om offentlighed i forvaltningen.

Kun oplysninger indkommet efter lovens ikrafttræden er omfattet af den udvidede offentlighed.

I betænkning nr. 1075 behandles spørgsmålet om grænserne for gennemsigtigheden s. 203–209 og s. 230–242. Forslaget til § 10 er ændret i forhold til betænkningens udkast til en lovbestemmelse om hemmeligholdelse, § h, s. 242.

§ 12, stk. 1, nr. 2, i offentlighedsloven undtager visse typer oplysninger fra den almindelige aktindsigt. Det gælder: »Oplysninger om tekniske indretninger eller fremgangsmåder eller om drifts- eller forretningsforhold eller lignende, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller virksomhed, oplysningen angår, at begæringen (om aktindsigt) ikke imødekommes«.

I forslaget § 10, stk. 1, gøres denne undtagelse alene anvendelig på oplysninger om tekniske forhold. Offentlighedsloven gælder således i sin helhed for disse oplysninger. Andre oplysninger er undergivet en videregående offentlighed, jf. nedenfor om stk. 2.

Opdelingen i oplysninger om tekniske og ikke-tekniske forhold er foretaget ud fra overvejelser om lovens formål om tilvejebringelse af gennemsigtighed i konkurrenceforhold. I den forbindelse er det ikke oplysninger om tekniske detaljer i en virksomhedsproduktion, der er relevante, men derimod oplysninger om virksomhedens adfærd på markedet, jf. nedenfor om stk. 2.

Om videregivelse af disse oplysninger om tekniske forhold gælder ved siden af forslaget stk. 1 de tilsvarende almindelige regler i forvaltningslovens §§ 15 og 27 om henholdsvis undtagelse af oplysninger fra parter aktindsigt og offentlige myndigheders tavshedspligt. Disse bestemmelser regulerer således umiddelbart behandlingen af anmodninger om aktindsigt for parter i en konkurrencesag og rådets adgang til at of-

fentliggøre oplysninger forudsættes ikke at føre til offentlighed i videre omfang, end hvad der følger af forslaget stk. 1.

Stk. 2 omhandler oplysninger om erhvervsvirksomhed, som ikke vedrører tekniske forhold. I betænkning nr. 1075, s. 233, betegnes disse typer af oplysninger som økonomiske og merkantile/kommercielle oplysninger omhandlende f.eks. regnskabsoplysninger, kalkulationsmetoder, forretningsvilkår, finansielle forbindelser, afsætningsstrategi m.v.

Ved stk. 2 reguleres alle former for videregivelse af oplysninger, d.v.s. almindelig aktindsigt, parter aktindsigt og rådets adgang til at videregive oplysninger. Stk. 2 erstatter således de ovenfor nævnte almindelige regler i offentlighedsloven og forvaltningsloven, om undtagelse af oplysninger fra aktindsigt af hensyn til modstående private interesser.

En betingelse for anvendelsen af stk. 2 er, at tilbageholdelse af oplysningerne er påkrævet for at undgå væsentlig økonomisk skade. Offentlighedslovens kriterium »væsentlig økonomisk betydning« er ikke velegnet som eneste afgørende faktor, da hensynet til gennemsigtigheden netop betinger offentliggørelse af oplysninger, som er af væsentlig økonomisk betydning for den pågældende virksomhed.

Udgangspunktet ved fortolkningen af stk. 2, er i overensstemmelse med lovens offensive sigte, at ingen ikke-tekniske oplysninger skal være fortrolige, men at offentliggørelse eller offentlighedens adgang hertil er af afgørende betydning for gennemførelsen af lovens overordnede formål: optimal effektivitet skabt gennem virksom konkurrence. Kun under særlige omstændigheder kan denne hovedregel fraviges.

Dette vil for det første være tilfældet, hvor den pågældende påviser, at en offentliggørelse vil virke imod lovens hensigt, hvilket bl.a. kan tænkes under forhold, hvor der ikke er en nogenlunde ligelig adgang til oplysninger om de enkelte – mere betydende – aktører i et marked. F.eks. vil det kunne forekomme, at oplysninger om udenlandsk domicilerede virksomheders aktiviteter i Danmark vil være vanskelige eller umulige at fremskaffe. Her vil hensynet til en konkurrencemæssig ligestilling på det danske marked som forudsætning for gennemførelse af lovens formål kunne tilsige en hemmeligholdelse for indenlandske virksomheder.

Endvidere vil der være tilfælde, hvor offentliggørelse af oplysninger om virksomheder vil medføre uheldige virkninger bedømt ud fra lovens formål, f.eks. hvor en virksomhed sættes i stand til at imødegå konkurrence på andet grundlag end præstation og effektivitet. Også her vil rådet have adgang til at hemmeligholde oplysninger.

§ 10 må ses i sammenhæng med § 13, stk. 1, i lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningslovens § 15, hvorefter aktindsigt kan nægtes af hensyn til beskyttelse af samfundsinteresser. Der kan være tale om overordnede import- og eksportinteresser. Offentliggørelse af oplysninger, som skader landets generelle eksportinteresser, kan derfor hindres, ligesom import til opretholdelse af forsyningssikkerheden af samfundsvigtige varer kan beskyttes af hemmeligholdelse. Betænkning nr. 1075 foreslår, at der skal udarbejdes forskellige lister over de oplysninger, som rådet modtager i medfør af §§ 5 og 7. Det er fundet mest hensigtsmæssigt at overlade til Konkurrencerådet at tilrettelægge, på hvilken måde aktindsigten skal foregå, således at søgning efter forskellige kategorier af oplysninger forenkles og lettes mest muligt.

Stk. 3 svarer til monopollovens § 15, stk. 2, bortset fra, at § 15, stk. 2, er begrænset til oplysninger om tekniske hemmeligheder, mens forslaget omfatter alle oplysninger, som i medfør af stk. 1 og 2 ikke må udleveres eller gøres offentligt tilgængelige.

Bestemmelsen indebærer, at rådets formand efter begæring kan træffe afgørelse i henhold til stk. 1 og 2 på rådets vegne. Denne afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for ankenævnet.

#### Til kapitel 4

##### Til § 11

Bestemmelsen i stk. 1 svarer med visse ændringer til udkastet i betænkning nr. 1075, s. 307.

Bestemmelsen angiver, under hvilke omstændigheder Konkurrencerådet kan søge skadelige virkninger af konkurrencebegrænsninger bragt til ophør ved forhandling eller gennem anvendelse af indgrebsbeføjelserne i lovens §§ 12–13.

I overensstemmelse med hovedsynspunktet i betænkning nr. 1075 og lovforslagets formålsangivelse i § 1 er den grundlæggende forudsætning for direkte indgreb i priser og forretningsbetingelser m.v., at det ikke i fornødent omfang er muligt at fremme effektiviteten i produktion og omsætning af varer og tjenesteydelser gennem lovens generelle virkemiddel: gennemsigtighed vedrørende konkurrenceforhold. Denne indbyrdes vægtning af lovens virkemidler indebærer imidlertid ikke, at anvendelsen af lovens generelle virkemidler skal gå forud for forhandling og indgreb efter lovens §§ 11–13. Valget af virkemiddel må bero på, hvad Konkurrencerådet i den enkelte sag skønner, er det mest hensigtsmæssige til opnåelse af lovens formål.

De formelle indgrebsbetingelser – undersøgelse og forhandling – svarer til forslaget i betænkning nr. 1075, s. 286–289. Kravet om, at rådet gennem en un-

dersøgelse skal tilvejebringe det fornødne grundlag for forhandling og eventuelle indgreb efter §§ 12–13 er ikke udtrykkeligt angivet i bestemmelsen, idet dette antages at følge af de almindelige forvaltningsretlige grundsætninger. En regel herom svarende til monopollovens § 11, stk. 1, »efter foretagens undersøgelse« er derfor skønnet ufornoden, uden at der herved er tilsigtet realitetsændringer.

Derimod er kravet om forhandling udtrykkeligt angivet i bestemmelsen, svarende til forslaget i betænkning nr. 1075. Det er således en forudsætning for anvendelsen af indgrebsbeføjelserne i §§ 12–13, at konkurrencebegrænsningens skadevirkninger ikke har kunnet bringes til ophør ved forhandling. Bestemmelsen svarer til forhandlingsreglen i monopollovens § 11, stk. 1, og giver rådet hjemmel til – med virksomhedens samtykke – at bringe konkurrencebegrænsningens skadelige virkninger til ophør ved indgreb af et andet indhold end de i §§ 12–13 beskrevne. Tilsidesættelse af sådanne aftaler, der er indgået mellem rådet og den pågældende virksomhed, kan efter omstændighederne straffes, jf. § 20, stk. 1, nr. 3.

De materielle betingelser for forhandling og indgreb angiver, under hvilke omstændigheder rådet kan søge skadelige virkninger af konkurrencebegrænsninger bragt til ophør. De er omformuleret i forhold til forslaget i betænkning nr. 1075 med henblik på at opnå en yderligere præcisering af anvendelsesområdet for §§ 11–13 i overensstemmelse med fremstillingen i betænkningens kapitel 7.

Det fastslås indledningsvis i bestemmelsen, at der skal foreligge en konkurrencebegrænsning. Præciseringen er i overensstemmelse med fremstillingen i betænkning nr. 1075, s. 268–269, og svarer til princippet i monopollovens §§ 11–12, jf. § 2, stk. 1, hvorefter de i loven omhandlede urimelige virkninger skal have baggrund i konkurrencebegrænsning. Begrebet konkurrencebegrænsning er nærmere omhandlet i betænkning nr. 1075, kapitel 7 og 8. Det skal i den forbindelse understreges, at betænkningen ikke indeholder en udtømmende og præcis opregning af de strukturelle eller adfærdsbetingede konkurrencebegrænsninger, hvis virkninger efter omstændighederne kan søges imødegået.

Konkurrencebegrænsninger med skadelige virkninger som nævnt i stk. 1 forudsætter, at der i kraft af konkurrencebegrænsningen udøves eller vil kunne udøves dominerende indflydelse på et markedsområde, jf. betænkning nr. 1075, s. 269. Kriteriet »dominerende indflydelse« ved den konkurrenceretlige vurdering af markedsstyrken erstatter monopollovens kriterium »væsentlig indflydelse«, jf. betænkning nr. 1075, s. 257–269. Der er herved i overensstemmelse med fremstillingen i betænkning nr. 1075 tilsigtet at



fastlægge et ændret og mere præcist kriterium for markedsstyrken. Med henblik herpå er der i betænkningen, s. 266 ff, opstillet følgende momenter, der bør indgå ved den nærmere fastlæggelse af begrebet »markedsdominans«:

- strukturelle forhold, herunder markedsandele, antal udbydere og deres relative størrelse,
- virksomhedsrelaterede forhold, herunder kapitalstyrke, omsætning m.v.,
- markedsadfærden, herunder specielt tilstedeværelsen af konkurrencebegrænsninger,
- virksomhedernes indtjening.

Det fremhæves, at normalt vil ingen af disse momenter i sig selv kunne begrunde, at kravet om markedsdominans er opfyldt. Der kræves fortsat en skønspregt helhedsvurdering. Det understreges, at det herudover bl.a. må indgå i vurderingen, om den dominerende indflydelse kan opretholdes i en længere periode, hvilket afhænger af, om der på det pågældende marked findes adgangsbARRIERER.

I forhold til den hidtidige vurdering af markedsstyrken på grundlag af kriteriet »væsentlig indflydelse« skal det påpeges, at der med begrebet »dominerende indflydelse« er tilsigtet visse ændringer i forhold til hidtidig praksis.

Især det dynamiske aspekt - spørgsmålet om, hvorvidt markedsdominansen kan fastholdes på længere sigt - indebærer en væsentlig stramning af indgrebsbetingelserne. Der skal i denne forbindelse peges på, at gennemførelsen af EF's indre marked og liberalisering af den internationale udveksling af varer og tjenesteydelser vil ændre konkurrenceforholdene i en række brancher, og det er de således ændrede konkurrenceforhold, der må lægges til grund ved vurderingen.

Angivelsen af det relevante marked, inden for hvilket markedsstyrken skal vurderes, svarer til fremstillingen i betænkning nr. 1075, s. 245-256. Om den geografiske afgrænsning nævnes i betænkningen, s. 254, at der også under en ændret lov vil være et klart behov for i givet fald at kunne gribe ind over for lokale konkurrencebegrænsninger. Det er ikke fundet nødvendigt at præcisere i selve lovteksten, at der som hidtil skal være mulighed herfor. For så vidt angår den produktmæssige afgrænsning er der ikke tilsigtet principielle ændringer i hidtidig praksis. Rådet bør specielt i sager om indgreb over for priser og avancer være tilbageholdende med at anvende produktmæssige markedsafgrænsninger, når der er tale om kortvarige modeskift og smagsændringer. Derimod kan det i sager om leveringsnægtelse være påkrævet at anvende et forholdsvist snævert og kortsigtet kriterium for markedets afgrænsning.

I forhold til udkastet i betænkning nr. 1075 er det i bestemmelsen præciseret, at det er en betingelse for indgreb, at konkurrencebegrænsningen medfører eller vil kunne medføre skadelige virkninger for effektiviteten i produktion og omsætning af varer og tjenesteydelser m.v. Det er herved klargjort, at der kan gribes ind over for nærmere angivne skadelige virkninger, svarende til monopollovens kontrolprincip.

De skadelige virkninger af konkurrencebegrænsninger må fastlægges på baggrund af lovens målsætning om fremme af effektiviteten i produktion og omsætning, jf. betænkning nr. 1075, kapitel 5.

Med formuleringen »kan rådet søge de skadelige virkninger bragt til ophør ved forhandling« præciseres, at der ikke foreligger nogen pligt hertil.

Bestemmelsen i *stk. 2*, må ses i forlængelse heraf, idet det pålægges rådet at afvise behandlingen af enkelt-sager, som ikke har principiel betydning.

#### Til § 12

Forslaget svarer med enkelte redaktionelle ændringer til udkastet i betænkning nr. 1075, s. 307.

Bestemmelsen angiver sammen med § 13 de beføjelser til direkte indgreb over for virksomheder, sammenslutninger m.v., der foreslås tillagt Konkurrencerådet med henblik på imødegåelse af skadelige virkninger af konkurrencebegrænsninger, der ikke kan bringes til ophør ved forhandling i medfør af forslagens § 11. Indgrebsbeføjelserne i §§ 11-13 træder i stedet for den hidtidige adgang til indgreb efter monopollovens §§ 11-12 og pris- og avancelovens kapitel 3.

Betingelserne for anvendelsen af beføjelserne i §§ 12-13 følger af § 11. Herefter skal Konkurrencerådet påvise eller sandsynliggøre, at der på et markedsområde foreligger en konkurrencebegrænsning, der medfører eller vil kunne medføre skadelige virkninger, som ikke kan bringes til ophør ved forhandling.

Til disse generelle betingelser knytter der sig særlige betingelser for anvendelsen af leveringspåbud, jf. forslagens § 12, *stk. 2*, samt for indgreb over for priser og avancer, jf. forslagens § 13. Der er herved i overensstemmelse med forslaget i betænkning nr. 1075, s. 307 etableret en rangordning af indgrebsbeføjelserne.

Bestemmelsen i *stk. 1*, er den primære indgrebsbeføjelse, som giver rådet hjemmel til at udstede påbud om hel eller delvis ophævelse af aftaler, bestemmelser og forretningsbetingelser, svarende til formuleringen i monopollovens § 12, *stk. 2*, 1. led.

I nogle tilfælde kan de skadelige virkninger ikke bringes til ophør i medfør af *stk. 1*. I disse tilfælde kan Konkurrencerådet efter forslagens *stk. 2* udstede påbud til en virksomhed om at sælge til nærmere angivne købere på virksomhedens sædvanligt gældende

## F. t. Konkurrence Lov

vilkår for tilsvarende salg. Virksomheden kan dog altid kræve kontant betaling eller betryggende sikkerhed. Formuleringen er ændret i forhold til forslaget i betænkning nr. 1075, s. 307, idet det under hensyn til lovens formålsbestemmelse ikke er fundet nødvendigt særligt at fremhæve hindringer for markedsadgang i bestemmelsen. Bestemmelsen forudsættes at kunne bringes i anvendelse i overensstemmelse med de kriterier, der er anført i betænkning nr. 1075, s. 291-295. I forhold til hidtidig praksis efter monopollovens § 12, stk. 3, indebærer dette en lempelse i adgangen til at give leveringspålæg, hvor dette kan bidrage til at nedbryde adgangsbarriererne til markedet. Det vil herunder være muligt at bryde bestående enforhandlingsaftaler med et leveringspåbud.

Bestemmelsens sidste led om vilkårene for levering viderefører i uændret form monopollovens § 12, stk. 3.

## Til § 13

Bestemmelsen er udformet i overensstemmelse med hovedsynspunktet i betænkning nr. 1075, s. 295-307, om en rangordning af indgrebsbeføjelserne, hvorefter indgreb i priser og avancer bør være undergivet skærpede betingelser i forhold til indgreb efter § 12.

Betingelserne er imidlertid omformuleret i forhold til forslaget i betænkning nr. 1075 med henblik på en præcisering af bestemmelsens anvendelse og rækkevidde, ligesom det på en række punkter er fundet hensigtsmæssigt at videreføre bestemmelser fra monopolloven og pris- og avanceloven med henblik på opnåelsen af forslagets formålsangivelse.

Adgangen til at gribe ind over for priser og avancer i *stk. 1* er for det første betinget af, at kravene i forslagets § 11, stk. 1, er opfyldt, samt af at de skadelige virkninger ikke kan bringes til ophør ved forhandling. Det er dernæst en betingelse, at de skadelige virkninger ikke kan bringes til ophør gennem lovens øvrige virkemidler, herunder indgrebsbeføjelserne i forslagets § 12. Endelig er det en betingelse, at konkurrencebegrænsningen medfører, at en pris eller avance klart overstiger, hvad der såvel med hensyn til størrelse som varighed ville kunne opnås på et marked med virksom konkurrence. Den nærmere fastlæggelse af prisen eller avancen må ske gennem en hypotetisk præget bedømmelse af forholdene, som de ville være i et konkurrencepræget marked. Der kan derfor ikke føres et egentligt bevis for, hvad prisen/avancen ville være, men der kræves en sandsynliggørelse.

Kravet om, at en pris eller avance klart skal overstige, hvad der såvel med hensyn til størrelse som varighed ville kunne opnås på et marked med virksom

konkurrence, erstatter det i betænkning nr. 1075, s. 308, foreslåede kriterium: »... at en pris eller avance er åbenbart for høj«. Der er herved tilsigtet en præcisering af indgrebsbetingelsen i overensstemmelse med fremstillingen i betænkning nr. 1075, s. 304. Desuden er der med den ændrede formulering skabt overensstemmelse mellem indgrebsbetingelsen i *stk. 1* og fastlæggelsen i *stk. 2* af grundlaget for bedømmelsen af priser og avancer. Ved vurderingen af, hvad der er en rimelig indtjening, tages der således udgangspunkt i markedsforholdene. Hvis en virksomhed under fri prisdannelse og konkurrence kan opretholde et givet prisniveau, kan prisen ikke være urimelig.

Efter forslagets formulering er udgangspunktet ved vurderingen af priser og avancer på områder med konkurrencebegrænsning de priser eller avancer, der ville dannes på markedet, såfremt der havde været virksom konkurrence. Dette svarer til udgangspunktet ved vurderingen af prisers rimelighed efter monopollovens §§ 11-12. Herved videreføres det hidtidige monopolretlige grundprincip, hvorefter priser og indtjening på områder, hvor konkurrencen er begrænset, ikke bør overstige niveauet under virksom konkurrence. Endelig er der ved ordet »klart« angivet, at prisafvigelsen skal være væsentlig, før Konkurrencerådet griber ind efter § 13.

Efter forslagets formulering skal der ved vurderingen af priser og avancer - ud over niveauet - lægges vægt på, om et højt prisniveau eller en overnormal avance er af længerevarende eller midlertidig karakter. Det er herved i overensstemmelse med rådets praksis i forbindelse med indgreb i priser og avancer efter monopolloven angivet, at et højt prisniveau eller en overnormal avance bør være af en vis varighed, såfremt beføjelserne i forslagets § 13 skal bringes i anvendelse.

I overensstemmelse med forslaget i betænkning nr. 1075, s. 305, kan indgreb i priser eller avancer efter *stk. 1* ske for en periode på op til et år ad gangen. Der er herved tilsigtet en løbende revurdering af indgreb i de enkelte tilfælde.

Indgreb kan omfatte bestemte varer eller tjenesteydelser m.v., virksomheder eller sammenslutninger m.v., svarende til hidtidig praksis efter monopollovens §§ 11-12.

Indgreb kan ske i form af fastsættelse af angivne priser eller avancer, der ikke må overskrides, eller ved fastsættelse af bestemte kalkulationsregler, der skal anvendes ved beregningen af priser og avancer. Der er herved tilsigtet den størst mulige fleksibilitet i forbindelse med indgreb i priser og avancer, hvor Konkurrencerådet fortsat kan foretage prisregulering således, at virksomheden får mulighed for og til-

skyndelse til at forbedre effektiviteten. Bestemmelsen om, at kalkulationsregler kan fastsættes for en periode på op til et år ad gangen, vil ikke forhindre rådet i efter forhandlinger efter § 11, stk. 1, at indgå aftaler med virksomheder om længerevarende ordninger.

Det bedømmelsesgrundlag, der i henhold til *stk. 2* skal anvendes ved den nærmere vurdering af, om en pris eller avance klart overstiger, hvad der ville kunne opnås på et marked med virksom konkurrence, svarer til det hidtidige bedømmelsesgrundlag efter monopollovens §§ 11–12. Forslaget indebærer, at enkeltvarekalkulationsprincippet fortsat vil være udgangspunktet.

Bedømmelsen skal foretages på grundlag af forholdene i virksomheder, der drives på en teknisk og kommercielt hensigtsmæssig måde, og ved fastsættelse af priser i medfør af *stk. 1* skal virksomheden have dækning for nødvendige omkostninger samt en avance under hensyn til risikoen ved varens eller tjenesteydelsens fremstilling og salg, svarende til monopollovens § 12, stk. 4, idet eksemplifikationen af omkostningsarter dog er udeladt.

Monopoltilsynet har ved administrationen af monopollovens § 12, stk. 4, som hovedregel taget udgangspunkt i de regnskabsmæssige vurderingsprincipper, som normalt anvendes i branchen eller virksomheden. Dette har normalt ført til, at kostprisprincippet er anvendt. Det afgørende er, at det samme princip lægges til grund i hele den periode, der bedømmes.

Det er bedst stemmende med lovforslagets generelle formålsangivelse at lade bedømmelsen af priser og avancer i ikke-vareproducerende eller -omsættende erhverv ske på samme måde som for andre erhverv. En bestemmelse svarende til lovudkastet i betænkning nr. 1075, s. 308, § c, *stk. 3*, er derfor ikke medtaget i forslaget.

I *stk. 3* opretholdes princippet i monopollovens § 12, stk. 5, hvorefter enkeltvarekalkulationsprincippet kan fraviges, hvor vægtige hensyn, herunder til forsknings- og udviklingsintensive produktionsområder, taler derfor. Denne regel blev vedtaget af et bredt politisk flertal i 1983. I kraft af bestemmelserne i lovforslagets kapitel 3 har rådet hjemmel til at skabe gennemsigtighed i de brancher, hvor virksomhederne i kraft af § 13, stk. 3, opnår en større frihed i omkostningsfordelingen.

#### Til § 14

Forslaget bygger på fremstillingen i betænkning nr. 1075, s. 275–279, men er omformuleret i forhold til udvalgets udkast, § d, s. 308, med henblik på en præcisering af bestemmelsens rækkevidde.

*Stk. 1* indeholder et strafsanktioneret forbud mod, at virksomheder eller sammenslutninger m.v. aftaler, vedtager, bestemmer eller på anden måde betinger sig, at der ved videresalg i efterfølgende omsætningsled skal overholdes mindstepriser eller -avancer, medmindre Konkurrencerådet har godkendt de pågældende aftaler m.v.

Forbuddet gælder i lighed med bestemmelsen i monopollovens § 10 generelt og omfatter således enhver erhvervsvirksomhed eller sammenslutning af erhvervsdrivende, jf. lovforslagets § 2, nr. 1, uanset markedsstyrke.

Forslaget indebærer endvidere, at indkøbsforeninger, der selvstændigt foretager indkøb, etablerer varerelager og videresælger til medlemmerne, også er omfattet af bestemmelsen som anført i betænkning nr. 1075, s. 279, 3. afsnit.

Forbuddet omfatter enhver tilkendegivelse af, at et efterfølgende omsætningsled skal overholde mindstepriser eller -avancer, hvad enten tilkendegivelsen sker skriftligt, herunder i prislistes, ved stempeling eller påtegning på varenes emballage, i annoncer og reklamer, eller mundtligt, herunder tilkendegivelser gennem sælgers repræsentant eller ved varens levering. Både tilkendegivelser, der generelt retter sig mod efterfølgende omsætningsled, og tilkendegivelser over for enkelte virksomheder er omfattet.

Forbuddet omfatter ikke tilkendegivelse af priser, der alene er vejledende. Selv om disse og andre former for prisvejledning ikke er omfattet af forbuddet, kan de have skadelige virkninger og omfattes da af indgrebsbeføjelserne i forslagens §§ 12 og 13.

Efter forslaget kan rådet godkende aftaler m.v. om bindende mindstepriser eller -avancer, når vægtige grunde taler derfor. Den hidtidige praksis, hvorefter tilsynet efter monopollovens § 10 kun i meget få tilfælde har godkendt sådanne aftaler, forudsættes videreført. De hidtidige godkendelser kan tages op til revurdering i lyset af lovens formålsangivelse.

Med henblik på at understrege at efterfølgende omsætningsled er frit stillet ved prisfastsættelsen, foreslås det i *stk. 2*, at det ved tilkendegivelse af vejledende videresalgspisere skal fremgå, at prisen er vejledende.

#### Til § 15

Forslaget er udformet på baggrund af fremstillingen i betænkning nr. 1075, s. 306–307, og afgrænsningen i lovforslagets § 2, nr. 1, 2. pkt., og nr. 2.

Der henvises til bemærkningerne hertil samt til de indledende bemærkninger til kapitel 2.

## Til kapitel 5

## Til § 16

Konkurrencerådets afgørelser i henhold til loven kan efter forslaget § 16 ikke indbringes for anden administrativ myndighed end Konkurrenceankenævnet.

Det foreslås at bevare princippet fra monopolloven, om at rådets afgørelser ikke kan indbringes for domstolene, før ankenævnets afgørelser foreligger.

## Til § 17

Forslaget er formuleret i overensstemmelse med de synspunkter, der er anført i betænkning nr. 1075, s. 354-358.

»Monopol-ankenævnet« foreslås ændret til »Konkurrenceankenævnet«.

I *stk. 1* foreslås ankenævnet opretholdt i sin nuværende form med den ændring, at den praksis, der hidtil er fulgt med at udpege en juridisk ekspert som et af medlemmerne, formaliseres. Samtidig ophæves organisationernes forhandlingsret i forbindelse med udnævnelse af medlemmer, jf. betænkning nr. 1075, s. 357.

Medlemmerne og suppleanterne vil som hidtil være permanent udnævnt, dog ophører hvervet med udgangen af den måned, hvori vedkommende medlem fylder 65 år.

I lighed med, hvad der gælder for Konkurrencerådets virksomhed ifølge forslaget § 4, *stk. 4*, vil industriministeren ifølge *stk. 3* fastsætte nærmere regler for ankenævnets virksomhed. I disse regler forudsættes de nugældende regler om adgang til at begære mundtlig procedure, ankenævnets mulighed for at indhente yderligere oplysninger samt ankenævnets adgang til at antage medhjælp opretholdt. Hjemmelen angår således den praktiske tilrettelæggelse af ankenævnets arbejde og indeholder ingen adgang til at regulere hvilke spørgsmål, der kan indbringes for nævnet.

Med hensyn til anvendelsen af offentlighedsloven og forvaltningsloven henvises til bemærkningerne til forslaget § 10.

## Til § 18

Forslaget er udarbejdet på baggrund af de overvejelser, der er anført i betænkning nr. 1075, s. 294-295 og 358-359.

*Stk. 1* indeholder en udtømmende opregning af hvilke afgørelser, der kan påklages til ankenævnet. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med forslaget § 16, hvoraf det fremgår, at Konkurrencerådets afgørelser i henhold til loven ikke kan indbringes for an-

den administrativ myndighed end Konkurrenceankenævnet. De to bestemmelser regulerer således udtømmende den administrative rekursadgang for afgørelser truffet i henhold til konkurrenceloven.

I sager, der kan påklages til ankenævnet, jf. § 18, *stk. 1*, kan der ikke ske indbringelse for Landsretten, før ankenævnets afgørelse foreligger, jf. § 16.

Efter *stk. 2* skal klage over Konkurrencerådets afgørelser indbringes for ankenævnet senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Klagefristen indføres, fordi parterne har et berettiget krav på inden for en rimelig tid at kende deres retsstilling i forhold til konkurrenceloven.

Det følger af *stk. 3*, at alene klage over rådets afgørelse om hemmeligholdelse i forbindelse med offentliggørelse har opsættende virkning, når afgørelsen indbringes for ankenævnet. I andre tilfælde, herunder sager om leveringsnægtelse, afgøres spørgsmålet om opsættende virkning af rådet eller ankenævnet.

Da det i praksis har vist sig vanskeligt at overholde den gældende 4-ugers frist for indbringelse af ankenævnets afgørelser for domstolene, foreslås den i *stk. 4* ændret til 8 uger.

## Til kapitel 6

## Til § 19

Bestemmelsen i monopollovens § 20 om pålæg af tvangsbøder for manglende anmeldelse eller meddelelse af oplysninger til Monopoltilsynet foreslås videreført. En sådan sanktion, der fremtvinger lovens efterlevelse, er at foretrække fremfor en efterfølgende straffesag efter konkurrencelovens § 20.

Kompetencen til at pålægge tvangsbøder foreslås tillagt Konkurrencerådet. Herved følger man de principper, der er kommet til udtryk ved den strukturomlægning, der har fundet sted inden for Industriministeriets område, hvorefter det tilsigtes, i det omfang det skønnes administrativt forsvarligt, at overføre opgavevaretagelsen og det dertil knyttede ansvar til de pågældende styrelser.

## Til § 20

Straffen for overtrædelse af konkurrencelovens stafbelagte bestemmelser er bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning. I modsætning til, hvad der gælder efter monopolloven og pris- og avanceloven, er der ikke efter konkurrenceloven mulighed for idømmelse af hæfte, når der foreligger skærpende omstændigheder. Endvidere er det som i andre nyere erhvervslove alene fundet påkrævet at benytte straf som sanktionsmiddel i tilfælde, hvor overtrædelsen kan tilregnes som forsætlig eller groft uagtsom.

Særligt bemærkes, at overtrædelse af konkurrence-lovens § 14 om fastsættelse af mindstepriser eller -avancer efter konkurrence-loven kan straffes med bøde. Der henvises til betænkning nr. 1075, s. 278. For at straffe tilsidesættelse af en aftale, jf. § 20, stk. 1, nr. 3, må det forudsættes, at aftalen har samme klarhed som et påbud.

#### Til § 21

I de fleste tilfælde vil det formentlig være tilstrækkeligt at pålægge tvangsbøder efter § 19, såfremt de ønskede oplysninger ikke stilles til Konkurrencerådets rådighed. I de tilfælde, hvor pålæg af tvangsbøder ikke skønnes at være et tilstrækkeligt eller hensigtsmæssigt middel, kan repræsentanter for Konkurrencerådet efter indhentet retskendelse foretage de fornødne undersøgelser m.v. på stedet.

#### Til kapitel 7

##### Til § 22

Samtidig med ophævelsen af monopolloven ophæves dermed også de bestemmelser, som er udstedt med hjemmel i denne lov, se bilag 1 til lovforslaget.

I stk. 3 foreslås, at anmeldelser af aftaler og vedtagelser, foretaget før konkurrence-lovens ikrafttræden, overføres til Konkurrencerådet.

I monopollovens § 6, stk. 1 er det fastsat, at »aftaler og vedtagelser, som udøver eller vil kunne udøve væsentlig indflydelse på pris-, produktions-, omsætnings- eller transportforhold i hele landet eller inden for lokale markedsområder« skal anmeldes til Monopoltilsynet.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 5, stk. 1, opretholdes med visse ændringer en umiddelbar anmeldelsespligt for aftaler og vedtagelser. Det er derfor ikke hensigtsmæssigt at lade de bestående anmeldelser bortfalde automatisk ved ophævelsen af bestemmelserne i monopolloven, således at parterne i alle hidtidige aftaler og vedtagelser blev nødt til at tage stilling til en fornyet anmeldelse af al-

lerede bestående aftaler og vedtagelser. På den anden side må det forudsættes, at Konkurrencerådet i forbindelse med ikrafttræden af de nye bestemmelser om anmeldelse skal vurdere, i hvilket omfang anmeldelser, indgivet efter de hidtidige bestemmelser, bør opretholdes.

I monopollovens § 6, stk. 2, er der foreskrevet anmeldelsespligt for visse enkeltvirksomheder m.v. Denne bestemmelse er ikke opretholdt i lovudkastet, hvorfor der ikke er behov for nogen bestemmelse om, at disse anmeldelser overføres til Konkurrencerådet. Rådet vil i forbindelse med lovens ikrafttræden kunne vurdere, i hvilket omfang anmeldelsespligten efter monopollovens § 6, stk. 2, skal erstattes af en indberetningspligt, jf. lovforslagets § 7, nr. 1.

Tilsvarende gælder for prisindberetninger, jf. § 3 i pris- og avanceloven.

De i medfør af stk. 4 videreførte forskrifter er opregnet i bilag 2 til lovforslaget. Forskrifterne videreføres i op til et år. Konkurrencerådet må inden da tage stilling til, om nye bekendtgørelser skal udstedes i medfør af lovforslagets § 7, nr. 2, eller § 13, stk. 1.

I stk. 5 hjemles adgang til at idømme straf af bøde for forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af de omhandlede bekendtgørelser. I tre bekendtgørelser, MT nr. 10-77 og 11-77 af 25. februar 1977 og MT nr. 31-77 af 23. november 1977, er der tillige adgang til at idømme hæftestraf. Hjemmelen hertil indeholdes i § 15, stk. 3, i lov om priser og avancer. Men da adgangen til at idømme hæftestraf for overtrædelser i det hele taget er bortfaldet i lovforslaget, er bestemmelserne om hæftestraf i bekendtgørelserne MT nr. 10, 11 og 31-77 således ophævet.

#### Til § 23

Hverken monopolloven eller pris- og avanceloven har været gældende på Færøerne.

Det grønlandske Hjemmestyre overtog pr. 1. januar 1986 lovgivnings- og administrationskompetencen vedrørende konkurrence-lovgivningen.

**Bilag 1****Fortegnelse over bekendtgørelser, som ophæves ved konkurrencelovens ikrafttræden:**

Bekendtgørelse nr. 193 af 18. juni 1955 med ændring af 2. januar 1961 om registrering af anmeldelser i henhold til monopolloven, bekendtgørelse nr. 195 af 18. juni 1955 om monopollovens anvendelse på forsikringsselskaber, cirkulære nr. 208 af 18. juni 1955 om forretningsorden for Monopolrådet, cirkulære nr. 233 af 30. juni 1955 om forretningsorden for Monopol-ankenævnet, cirkulære nr. 195 af 21. december 1984 om regulativ for Monopoldirektoratet.

**Bilag 2****Følgende bekendtgørelser, som er udstedt i medfør af pris- og avanceloven, er gældende ved lovforslagets fremsættelse:**

**1)** Med hjemmel i lovens § 6, stk. 2 (bestemmelser om, at »der ved beregningen af priser, takster, honorarer og avancer skal anvendes bestemte kalkulationsregler«):

Bekendtgørelse MT nr. 10-77 af 25. februar 1977 om indeksregulering af entreprisesummer for bygge- og anlægsarbejder.

Bekendtgørelse MT nr. 11-77 af 25. februar 1977 om indeksregulering af priser for typehuse og byggesæt til typehuse.

Bekendtgørelse MT nr. 31-77 af 23. november 1977 om regulering af entreprisesummer for visse anlægsarbejder.

**2)** Med hjemmel i lovens § 11, stk. 1 (bestemmelser om »mærkning eller skiltning med pris, om fakturering og om dokumentation for prisberegningen«):

Bekendtgørelse MT nr. 30-78 af 5. oktober 1978 om faktureringsbestemmelser for formidling af udlejning af ferieboliger.

Bekendtgørelse MT nr. 4-82 af 24. maj 1982 om fakturering af flyttearbejde.

Bekendtgørelse MT nr. 2-83 af 16. juni 1983 om faktureringsregler for bogførings-, regnskabs- og revisionsvirksomhed og dermed ligestillet virksomhed.

Bekendtgørelse MT nr. 1-86 af 15. januar 1986 om fakturering af vej-, kloak- og betonarbejde, murer-, tømrer- og bygningsnedkerarbejde, elektrikerarbejde samt blikkenslager- og VVS-arbejde.

Bekendtgørelse MT nr. 2-86 af 15. januar 1986 om fakturering af malerarbejde.

Bekendtgørelse MT nr. 5-86 af 16. september 1986 om fakturering og prisskiltning af autoreparation.

Bekendtgørelse MT nr. 4-88 af 27. april 1988 om fakturering af reparationsarbejde for husholdningsapparater til elektricitet og gas.

Bekendtgørelse MT nr. 7-88 af 3. oktober 1988 om faktureringsregler for formidling af annoncer og reklamer.

Der er ikke i disse bestemmelser angivet nogen tidsbegrænsning for deres gyldighed. Efter lovforslagets § 22, stk. 4, forbliver bestemmelserne i kraft 1 år fra lovens ikrafttræden, eller indtil de ophæves af Konkurrencerådet.